

Ontwerp Besluit kwaliteit en werkwijze bureau jeugdzorg

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van (*datum*),

Directie Jeugdbeleid, (*nummer*), gedaan mede namens Onze Minister van Justitie;

Gelet op de artikelen 5a, vijfde lid, en 9, zevende lid, van de Wet op de jeugdzorg en artikel 238, vijfde lid van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;

De Raad van State gehoord (advies van (*datum en nummer*));

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van (*datum*), Directie Jeugdbeleid, (*nummer*), uitgebracht mede namens Onze Minister van Justitie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op de jeugdzorg;
- b.; indicatiebesluit: een besluit waarbij wordt vastgesteld of een cliënt is aangewezen op zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet;
- c. aanvrager: degene die de aanvraag indient voor een indicatiebesluit;
- d. advies- en meldpunt kindermishandeling: de stichting bij de uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder e, van de wet;
- e. advies: advies over de handelingsmogelijkheden bij een vermoeden van kindermishandeling;
- f. melding: een melding van kindermishandeling of van een vermoeden daarvan;
- g. jeugdclassering: de stichting bij de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c en d, van de wet;
- h. gekwalificeerde gedragswetenschapper: degene die lid is van het Nederlands Instituut voor Psychologen en is opgenomen in het Register Klinisch Psychologen of het register Kinder- en Jeugdpsychologen en beschikt over de Basisaantekening Psychodiagnostiek van dit instituut of degene die lid is van de Nederlandse Vereniging van Orthopedagogen en Onderwijskundigen en geregistreerd is als Orthopedagoog-Generalist dan wel een BIG-geregistreerde gezondheidszorgpsycholoog;
- i. voogdijwerker: medewerker van de stichting die belast is met de uitoefening van de taak bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, van de wet;
- j. gezinsvoogd: medewerker van de stichting die belast is met de uitoefening van de taak bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder b, van de wet;

k. jeugdreclasseringswerker: medewerker van de stichting die belast is met de uitvoering van de taak bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c en d, van de wet.

Artikel 2

1. Medewerkers die zijn belast met de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de wet voorgedijwerkers, gezinsvoogden, jeugdreclasseringswerkers en medewerkers die taken uitvoeren van een advies- en meldpunt kindermishandeling, alsmede medewerkers die belast zijn met de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder f tot en met j, van de wet, zijn werkzaam op basis van een arbeidsovereenkomst met de stichting.

2. In afwijking van het eerste lid, kan een medewerker anders dan op basis van een arbeidsovereenkomst bij de stichting werkzaam zijn:

- a. indien hij zodanig gespecialiseerd is dat een arbeidsovereenkomst een doelmatige werkwijze van de stichting belemmert;
- b. ten behoeve van een tijdelijke functievervulling;
- c. indien hij tevens werkzaam is in de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen.

Artikel 3

1. De stichting is zeven maal vierentwintig uur per week telefonisch bereikbaar.

2. De stichting is zeven maal vierentwintig uur per week beschikbaar voor situaties waarin onmiddellijke uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 3, vijfde lid, of artikel 6, eerste lid, onder a tot en met f, van de wet, geboden is.

Artikel 4

1. De stichting informeert de cliënt over de taken en werkwijze van het bureau jeugdzorg en over zijn rechten. De informatie wordt in begrijpelijke vorm verschaft.

2. De stichting maakt de cliënt duidelijk welke taak het bureau jeugdzorg ten aanzien van hem uitoefent.

Artikel 5

De stichting wijst ten aanzien van de cliënt een contactpersoon aan. De contactpersoon is aanspreekpunt voor de cliënt en bevordert de continuïteit in de taakuitvoering van het bureau jeugdzorg ten aanzien van de cliënt.

Artikel 6

De stichting stuurt, onverminderd artikel 47 van de wet, aan de huisarts van de cliënt een afschrift van het indicatiebesluit of het schriftuur waarin de zorg, bedoeld in artikel 5c, van de wet, is vastgelegd.

Hoofdstuk 2. Deskundigheden bureau jeugdzorg

Artikel 7

1. Ten behoeve van een verantwoorde uitvoering door de stichting van de aan haar bij de wet opgedragen taken, beschikt de stichting over deskundigheid met betrekking tot:
 - a. de beoordeling en aanpak van psychosociale, psychische of gedragsproblemen, dan wel een psychiatrische aandoening van jeugdigen;
 - b. de beoordeling en aanpak van opvoedingssituaties die het onbedreigd opgroeien van jeugdigen kunnen belemmeren;
 - c. de herkenning van taal- en leerproblemen;
 - d. de herkenning van somatische aandoeningen;
 - e. de herkenning van lichamelijke of verstandelijke handicaps;
 - f. de beoordeling en aanpak van kindermishandeling;
 - g. de aanpak van jeugdige delinquenten;
 - h. de juridische aspecten van de haar opgedragen taken.
2. De stichting is op de hoogte van het aanbod van zorg.
3. Bij regeling van Onze Ministers kunnen regels worden gesteld over de opleidings- of deskundigheidseisen van medewerkers van de stichting, van beroepskrachten werkzaam bij de stichting alsmede van de deskundigen, bedoeld in artikel 14.

Hoofdstuk 3 Bezien of een cliënt zorg nodig heeft

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 8

1. Ter uitvoering van de taak, bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de wet, beziet de stichting de problemen van een cliënt en de ernst hiervan. Zij onderzoekt hiertoe de psychosociale, psychische of gedragsproblemen, dan wel de psychiatrische aandoening van de jeugdige, de problemen van de cliënt, niet zijnde de jeugdige die het onbedreigd opgroeien van de jeugdige belemmeren, en besteedt bovendien aandacht aan de opvoedingssituatie.
2. De stichting betreft in haar onderzoek tevens factoren die de ontwikkeling van de jeugdige gunstig beïnvloeden of kunnen beïnvloeden.

Artikel 9

De stichting beziet hoe de problemen met inzet van jeugdzorg of andere zorg kunnen worden opgelost, verminderd, of hoe verergering kan worden voorkomen dan wel op welke wijze de cliënt kan leren omgaan met de gevolgen van deze problemen.

Artikel 10

Bij de uitvoering van de taken, bedoeld in de artikelen 5, eerste lid en 6, eerste lid, onder a tot en met e, van de wet, vindt een multidisciplinaire beoordeling van de problemen plaats, indien de aard van de problematiek dit vergt.

Artikel 11

Bij regeling van Onze Ministers kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de werkwijze van de stichting bij de uitvoering van de in de artikelen 5, eerste lid, en 6, eerste lid, van de wet, genoemde taken indien het niveau van de uitvoering door de bureaus jeugdzorg dit vereist.

Paragraaf 2. Het indicatiebesluit

Artikel 12

1. Het indicatiebesluit komt niet tot stand dan nadat over een ontwerp daarvan in ieder geval overleg is gepleegd met de aanvrager en indien deze niet de aanvrager is, de cliënt op wie de zorg betrekking heeft.
2. Indien de aanvrager of cliënt, bedoeld in het eerste lid, een jeugdige is, wordt met hem overleg gevoerd overeenkomstig zijn leeftijds- en ontwikkelingsniveau. Indien de jeugdige jonger is dan zestien jaren, wordt tevens overleg gevoerd met zijn ouders, voogd of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden.
3. De stichting kan, in gevallen als bedoeld in artikel 5b, vierde, vijfde of zesde lid, van de wet, een indicatiebesluit nemen zonder overleg indien overleg onmogelijk is.
4. In een geval als bedoeld in artikel 5b, zesde lid, onder b, van de wet neemt de stichting geen indicatiebesluit dan na overleg met het openbaar ministerie of de raad voor de kindbescherming.

Artikel 13

De stichting neemt geen indicatiebesluit dan nadat een ontwerp daarvan ter beoordeling is voorgelegd aan een gekwalificeerde gedragswetenschapper.

Artikel 14

1. De stichting laat op verzoek van de cliënt de, bij het opstellen van het indicatiebesluit gebruikte testen en onderzoeksgegevens van gedragsdeskundig of psychiatrisch onderzoek, door een deskundige interpreteren en van een advies voorzien, tenzij het belang van de jeugdige zich daartegen verzet. Deze deskundige heeft geen arbeidsovereenkomst met de stichting en is niet bij de behandeling of begeleiding of bij onderzoek van de cliënt betrokken geweest.
2. Uiterlijk veertien dagen nadat de deskundige zijn advies schriftelijk ter kennis heeft gebracht aan de cliënt en de stichting, neemt de stichting een indicatiebesluit.
3. Indien het indicatiebesluit afwijkt van het advies van de deskundige, wordt in het besluit de reden van de afwijking vermeld.

Hoofdstuk 4. Het uitoefenen van de voogdij en de ondertoezichtstelling en het uitvoeren van de jeugdreclassering

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 15

Indien de stichting ten aanzien van een jeugdige meer dan één taak als bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, b, c en d, van de wet uitoefent, bevat het plan, bedoeld in artikel 9, derde lid, van de wet, een beschrijving van de wijze waarop de uitvoering van de verschillende taken op elkaar worden afgestemd.

Artikel 16

Onverminderd artikel 6, eerste lid, onder i, van de wet stelt de stichting bij beëindiging van de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, b, c en d, van de wet ten aanzien van de jeugdige een rapport op waarin beschreven wordt op welke wijze zij haar taak heeft verricht. In het rapport wordt aangegeven of de jeugdige naar het oordeel van de stichting, behoefte heeft aan nazorg en op welke wijze hierin kan worden voorzien.

Artikel 17

Bij regeling van Onze Ministers kunnen nadere regels worden gesteld over het verrichten of doen verrichten van een gedragsdeskundig of psychiatrisch diagnostisch onderzoek ter voorbereiding van een besluit in het kader van de uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, b, c en d, van de wet, dat een rechterlijke beslissing vereist.

Paragraaf 2. Ondertoezichtstelling

Artikel 18

1. De stichting stelt uiterlijk zes weken nadat zij er kennis van heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder b, van de wet heeft gekregen, een plan vast als bedoeld in artikel 9, derde lid, van de wet.
2. Het plan bevat in ieder geval:
 - a. een beschrijving van de doelen die met de ondertoezichtstelling worden nagestreefd, zo nodig uitgesplitst in doelen op korte en lange termijn,
 - b. de wijze waarop deze doelen worden nagestreefd,
 - c. een beschrijving van de voorgenomen activiteiten met betrekking tot de minderjarige en de met het gezag belaste ouder,
 - d. een vermelding van de wijze waarop de ouders of anderen die de minderjarige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, alsmede zijn sociale omgeving zullen worden betrokken bij de werkzaamheden, dan wel een vermelding van de redenen waarom dit niet zal gebeuren en
 - e. een vermelding van de momenten waarop de ondertoezichtstelling geëvalueerd wordt.
3. In het plan wordt tevens vermeld welke zorg voor de minderjarige, voor de met het gezag belaste ouder of voor een ander die de minderjarige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, nodig is, onder vermelding van de wijze waarop de doelen die met de ondertoezichtstelling worden nagestreefd, samenhangen met de doelen van de zorg.

4. Indien een minderjarige ten minste achttien maanden buiten het ouderlijke gezin is verzorgd en opgevoed, bevat het plan een beschrijving van de doelen van de ondertoezichtstelling op langere termijn waarbij aandacht wordt besteed aan de continuïteit van de verblijfplaats van de minderjarige.
5. Het plan komt niet tot stand en wordt niet gewijzigd dan nadat daarover in ieder geval overleg is gepleegd met:
 - a. de minderjarige, overeenkomstig zijn leeftijds- en ontwikkelingsniveau en
 - b. de met het gezag belaste ouder of anderen die de minderjarige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, tenzij dit overleg kennelijk schade zou toebrengen aan de minderjarige.
6. Van het overleg en de resultaten daarvan wordt melding gemaakt in het plan. Indien geen overleg mogelijk is, wordt hiervan met opgave van redenen melding gemaakt.
7. Zo vaak als noodzakelijk, doch ten minste één maal per jaar wordt bezien in hoeverre het plan bijstelling behoeft.

Artikel 19

1. De stichting wijst binnen vijf dagen nadat zij er kennis van heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder b, van de wet heeft gekregen, een gezinsvoogd aan, en doet hiervan mededeling aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder of voogd.
2. In deze mededeling worden tevens opgenomen:
 - a. de datum van het eerste contact van de gezinsvoogd met de minderjarige en de met het gezag belaste ouder of voogd
 - b. de medewerker van de stichting die de gezinsvoogd bij diens afwezigheid vervangt;
 - c. informatie over de bevoegdheden van de stichting bij de uitoefening van de ondertoezichtstelling en
 - d. de wijze waarop een verzoek als bedoeld in artikel 259, eerste lid, artikel 260, eerste lid, en artikel 263, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek moet worden gedaan.
3. De stichting kan, al dan niet op verzoek van de jeugdige, de met het gezag belaste ouder of voogd, een andere medewerker als gezinsvoogd aanwijzen.

Artikel 20

De stichting beziet bij de uitoefening van de ondertoezichtstelling regelmatig of een ontheffing van de ouders als bedoeld in artikel 268 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek overwogen moet worden. Indien de stichting tot het oordeel komt dat een ontheffing overwogen moet worden, stelt zij de raad voor de kinderbescherming daarvan in kennis.

Paragraaf 3. Voogdij

Artikel 21

1. De stichting stelt uiterlijk zes weken nadat zij er kennis van heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, van de wet heeft gekregen, een plan vast als bedoeld in artikel 9, derde lid, van de wet.

2. Het plan bevat in ieder geval:

- a. een beschrijving van de doelen die met de voogdij worden nagestreefd, zo nodig uitgesplitst in doelen op korte en lange termijn,
- b. de wijze waarop deze doelen worden nagestreefd,
- c. een beschrijving van de voorgenomen activiteiten met betrekking tot de minderjarige,
- d. een vermelding van de wijze waarop de ouders of anderen die de minderjarige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, alsmede zijn sociale omgeving zullen worden betrokken bij de werkzaamheden, dan wel een vermelding van de redenen waarom dit niet zal gebeuren en
- e. een vermelding van de momenten waarop de voogdij geëvalueerd wordt.

3. In het plan wordt tevens vermeld welke zorg voor de minderjarige dan wel degene die de minderjarige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, nodig is, onder vermelding van de wijze waarop de doelen die met de voogdij worden nagestreefd, samenhangen met de doelen van de zorg.

4. Het plan komt niet tot stand en wordt niet gewijzigd dan nadat daarover in ieder geval overleg is gepleegd met:

- a. de minderjarige, overeenkomstig zijn leeftijds- en ontwikkelingsniveau,
- b. de ouders of een ander die de minderjarige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, tenzij dit overleg kennelijk schade zal toebrengen aan de minderjarige.

6. Van het overleg en de resultaten daarvan wordt melding gemaakt in het plan. Indien geen overleg mogelijk is, wordt hiervan met opgave van redenen melding gemaakt.

7. Zo vaak als noodzakelijk, doch ten minste één maal per jaar wordt gezien in hoeverre het plan bijstelling behoeft.

Artikel 22

1. De stichting wijst binnen vijf dagen nadat zij er kennis van heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder a, van de wet heeft gekregen, een voogdijwerker aan, en doet hiervan mededeling aan de minderjarige en zijn ouders of degene die de minderjarige als behorend tot zijn gezin, of anderszins verzorgt en opvoedt.

2. In deze mededeling worden tevens opgenomen:

- a. de datum van het eerste contact van de minderjarige met de voogdijwerker en
- b. de medewerker van de stichting die de voogdijwerker bij afwezigheid vervangt.

Artikel 23

1. De stichting houdt zich op de hoogte van de ontwikkeling van de minderjarige die onder haar voogdij staat, de aan hem bestede zorg en diens vermogen.

2. Het contact tussen de minderjarige en zijn oorspronkelijk milieu wordt bevorderd, tenzij dit contact kennelijk schade zal toebrengen aan de minderjarige.

3. De stichting houdt rekening met het belang dat voor de minderjarige kan zijn gelegen in een overgang van het gezag naar de ouders dan wel, indien het belang van de minderjarige dit eist, naar een pleegouder.

4. De stichting bevordert dat de minderjarige persoonlijk contact heeft met een persoon buiten de stichting en dat dit contact gecontinueerd wordt.

Paragraaf 4. Jeugdreclassering

Artikel 24

De stichting legt de wijze waarop de herkenbaarheid van de jeugdreclassering als afzonderlijke organisatorische eenheid binnen het bureau jeugdzorg is georganiseerd, schriftelijk vast. Daarbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan de rechtstreekse telefonische bereikbaarheid van de jeugdreclassering.

Artikel 25

1. De stichting stelt uiterlijk zes weken nadat de zij er van kennis heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c of d, van de wet heeft gekregen, een plan vast als bedoeld in artikel 9, derde lid, van de wet.

2. Het plan bevat in ieder geval:

- a. een beschrijving van de doelen die met de jeugdreclassering nagestreefd worden, zo nodig uitgesplitst in doelen op korte en lange termijn,
- b. de wijze waarop deze doelen worden nagestreefd,
- c. een beschrijving van de voorgenomen activiteiten met betrekking tot de jeugdige,
- d. een vermelding van de wijze waarop zijn ouders of een ander die de jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, alsmede zijn sociale omgeving zal worden betrokken bij de werkzaamheden, dan wel een vermelding van de redenen waarom dit niet zal gebeuren en
- e. een vermelding van de momenten waarop de wijze waarop de jeugdreclassering wordt uitgevoerd, geëvalueerd wordt.

3. In het plan wordt tevens vermeld welke zorg voor de minderjarige, voor de met het gezag belaste ouder of voor een ander die de minderjarige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, nodig is, onder vermelding van de wijze waarop de doelen die met de jeugdreclassering worden nagestreefd, samenhangen met de doelen van de zorg.

3. In het plan wordt tevens vermeld welke jeugdzorg of andere zorg voor de jeugdige noodzakelijk is.

4. Het plan komt niet tot stand en wordt niet gewijzigd dan nadat daarover in ieder geval overleg is gepleegd met:

- a. de jeugdige;
- b. de ouders of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, tenzij dit overleg kennelijk schade zal toebrengen aan de jeugdige.

5. Van het overleg en de resultaten daarvan wordt melding gemaakt in het plan. Indien geen overleg mogelijk is, wordt hiervan met opgave van redenen melding gemaakt.

Artikel 26

1. Onverminderd artikel 39, vierde lid, legt de stichting de wijze van samenwerking van de jeugdreclassering met de politie, de rechter, het openbaar ministerie, de volwassenenreclassering,

inrichtingen als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en de raad voor de kinderbescherming vast in een protocol.

2. In het protocol wordt in ieder geval vastgelegd:

- a. een vermelding van welke functionaris het aanspreekpunt is van de jeugdreclassering voor vragen die casuïstiek overstijgen;
- b. een beschrijving van de wijze waarop taken van de jeugdreclassering en die van de in het eerste lid bedoelde instanties worden uitgeoefend voor zover deze samenhangen of gelijktijdig plaatsvinden;
- c. de wijze waarop en de termijn waarbinnen de instanties, bedoeld in het eerste lid, over individuele zaken worden geïnformeerd.

Artikel 27

1. De stichting wijst binnen vijf dagen nadat zij er kennis van heeft gekregen dat zij voor een minderjarige de taak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c of d van de wet heeft gekregen, een reclasseringswerker aan, en doet hiervan mededeling aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder of voogd.

2. In deze mededeling wordt tevens opgenomen:

- a. de datum van het eerste contact van de jeugdige met de jeugdreclasseringswerker dat uiterlijk vijf dagen nadat de stichting de taak als bedoeld in eerste lid heeft gekregen, plaats vindt en
- b. de medewerker die de jeugdreclasseringswerker bij afwezigheid vervangt.

Artikel 28

1. Onverminderd de aan de raad voor de kinderbescherming toekomende taken en bevoegdheden, voldoet de jeugdreclassering aan verzoeken van autoriteiten en instellingen om advies omtrent een jeugdige die wordt verdacht van een strafbaar feit of die op grond daarvan is veroordeeld.

2. De jeugdreclassering brengt geregeld verslag uit aan de rechter of het openbaar ministerie dat is belast met het toezicht op de naleving van de voorwaarden, over de wijze waarop de jeugdige zich houdt aan de voorwaarden door de rechter of het openbaar ministerie opgelegd.

3. Indien de jeugdige een opgelegde voorwaarde niet of niet geheel nakomt, meldt de jeugdreclassering dit onverwijld aan de autoriteit die de voorwaarde heeft opgelegd.

4. De jeugdreclassering zendt de raad voor de kinderbescherming een afschrift van het verslag, bedoeld in het tweede lid en de melding, bedoeld in het derde lid.

Hoofdstuk 5. Het fungeren als advies- en meldpunt kindermishandeling

Artikel 29

1. De stichting legt de wijze waarop de herkenbaarheid en toegankelijkheid van een advies- en meldpunt kindermishandeling als afzonderlijke organisatorische eenheid binnen het bureau jeugdzorg is georganiseerd, schriftelijk vast. Daarbij wordt in ieder geval aandacht besteed aan de huisvesting, de inrichting en de rechtstreekse telefonische bereikbaarheid van het advies- en meldpunt kindermishandeling.

2. De stichting draagt er zorg voor dat het advies- en meldpunt kindermishandeling is aangesloten op het daartoe bestemde landelijke telefoonnummer.

Artikel 30

Een bij de stichting werkzame persoon die taken uitvoert van een advies- en meldpunt kindermishandeling is niet belast met de uitvoering van andere taken van de stichting betreffende een geval van kindermishandeling waarbij deze rechtstreeks betrokken was.

Artikel 31

Bij een advies- en meldpunt kindermishandeling is in ieder geval een arts werkzaam. Deze arts is deskundig op het gebied van kindermishandeling.

Artikel 32

Onverminderd artikel 4, draagt de stichting er zorg voor dat aan iedere betrokkene bij een advies, melding of onderzoek naar aanleiding van een melding bij het eerste contact informatie wordt verschaft over de procedure met betrekking tot een advies, melding of onderzoek, de verwerking van persoonsgegevens, met inachtneming van de artikelen 33, 48 en 49 van de wet, het recht op inzage in of afschrift van de hem betreffende bescheiden alsmede de wijze van behandeling van klachten. Als betrokkene worden aangemerkt degene die advies vraagt, degene die een melding doet, degene op wie een melding betrekking heeft en degene die om informatie in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een melding wordt verzocht.

Artikel 33

1. Een advies- en meldpunt kindermishandeling stelt binnen vijf dagen na ontvangst van een melding vast of de melding in onderzoek wordt genomen.
2. Een advies- en meldpunt kindermishandeling oordeelt binnen dertien weken na de vaststelling, bedoeld in het eerste lid, of en zo ja tot welke stappen de melding aanleiding geeft.
3. Onverminderd artikel 10, vindt besluitvorming omtrent een melding plaats door ten minste twee bij de stichting werkzame personen die taken uitvoeren van een advies- en meldpunt kindermishandeling.

Artikel 34

1. In dit artikel wordt onder persoonsgegevens verstaan hetgeen daaronder wordt verstaan in de Wet bescherming persoonsgegevens.
2. Een advies- en meldpunt kindermishandeling verstrekt aan degene op de persoonsgegevens betrekking hebben, inlichtingen over de herkomst van de persoonsgegevens die het naar aanleiding van een melding verkrijgt.
3. In afwijking van het tweede lid verstrekt het advies- en meldpunt kindermishandeling geen inlichtingen over de herkomst van persoonsgegevens die het naar aanleiding van een melding heeft verkregen indien:

a. een persoon die in een beroepsmatige, hulpverlenende of pedagogische relatie tot de minderjarige of zijn gezin staat, de persoonsgegevens naar aanleiding van een melding heeft verstrekt en het verstrekken van die inlichtingen:

1° een bedreiging vormt of kan vormen voor de minderjarige of andere minderjarige leden van het gezin waartoe de minderjarige behoort;

2° een bedreiging vormt of kan vormen voor die persoon of medewerkers van die persoon;

3° leidt of kan leiden tot een verstoring van de vertrouwensrelatie met het gezin waartoe de minderjarige behoort;

b. het andere personen betreft dan die bedoeld onder a behoudens voor zover zij daarvoor toestemming hebben gegeven.

Hoofdstuk 6. Samenwerking stichting en de raad voor de kindbescherming

Artikel 35

Indien er sprake is van een acute en ernstig bedreigende situatie voor de minderjarige stelt de stichting de raad voor de kindbescherming onverwijld in kennis van haar oordeel dat een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden.

Artikel 36

1. De raad neemt een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden, slechts in onderzoek indien de stichting hem van een dergelijk geval in kennis heeft gesteld .

2. In afwijking van het eerste lid, neemt de raad een geval als bedoeld in het eerste lid zonder kennisgeving van de stichting in onderzoek, indien:

a. er sprake is van een acute en ernstig bedreigende situatie voor de minderjarige of

b. de raad bij de uitvoering van enige andere wettelijke taak blijkt dat er sprake is van een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden.

3. Indien een ander dan de stichting de raad voor de kindbescherming in kennis stelt van een geval waarbij naar diens oordeel, een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden, zendt de raad de kennisgeving onverwijld en onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de melder, door aan de stichting die werkzaam is in de provincie waarin de jeugdige duurzaam verblijft, tenzij het de kennisgeving betrekking heeft op een geval als bedoeld in het tweede lid, onder a, betreft.

Artikel 37.

De raad doet van het in onderzoek nemen van een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over een minderjarige overwogen wordt, onverwijld mededeling aan de stichting die werkzaam is in de provincie waarin de jeugdige duurzaam verblijft.

Artikel 38

1. De stichting informeert de minderjarige en de met het gezag belaste ouder uiterlijk op het moment dat zij de raad voor de kinderbescherming in kennis stelt van haar oordeel dat een maatregel met betrekking tot het gezag over een minderjarige overwogen dient te worden, tenzij dit kennelijk een bedreiging vormt voor de minderjarige.

2. Indien de stichting de minderjarige en de met het gezag belaste ouder niet informeert, wordt in de kennisgeving aan de raad voor de kinderbescherming hiervan de reden vermeld.

Artikel 39

1. De stichting en de raad voor de kinderbescherming leggen de wijze van samenwerken vast in een protocol.

2. In het protocol worden met betrekking tot de artikelen 35 tot en met 38 in ieder geval vastgelegd:

a. de wijze waarop de stichting de kennisgeving van een geval als bedoeld in artikel 35 doet,

b. een beschrijving van de gegevens die de stichting verstrekt bij de kennisgeving op grond waarvan de raad voor de kinderbescherming een beslissing kan nemen of hij het geval in onderzoek neemt,

c. de wijze waarop de raad voor de kinderbescherming zijn beslissing over het in onderzoek nemen van een geval aan de stichting kenbaar maakt

d. een beschrijving van de werkwijze van de stichting en de raad voor de kinderbescherming voor zover de werkwijze samenhangt of gelijktijdig plaatsvindt en

e. de wijze waarop de raad voor de kinderbescherming de stichting informeert over de resultaten van zijn onderzoek.

3. In het protocol worden met betrekking tot het indicatiebesluit in ieder geval vastgelegd:

a. de procedure die de stichting hanteert bij het nemen van een indicatiebesluit ingeval de raad voor de kinderbescherming voornemens is een machtiging als bedoeld in artikel 261, eerste lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek te verzoeken en;

b. een beschrijving van de criteria op grond waarvan de raad voor de kinderbescherming een indicatiebesluit in de gevallen, bedoeld in artikel 5b, zesde lid, onder b, van de wet, verzoekt.

4. In het protocol wordt met betrekking tot de jeugdreclassering in ieder geval vastgelegd:

a. een omschrijving van de criteria op grond waarvan de raad voor de kinderbescherming zijn bevoegdheid, bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de wet, gebruikt en;

b. de wijze van samenwerking in het kader van de taak, bedoeld in artikel 77hh van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel 40

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 41

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit kwaliteit en werkwijze bureau jeugdzorg.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad wordt geplaatst.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

De Minister van Justitie,

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Het onderhavige besluit strekt ter uitvoering van een aantal bepalingen van de Wet op de jeugdzorg (hierna: wet) die alle betrekking hebben op, of samenhangen met de werkwijze en de kwaliteit van het bureau jeugdzorg. Artikel 5a, vijfde lid, van de wet gebiedt allereerst tot het stellen van nadere regels omtrent de inhoud van het indicatiebesluit Deze regels zijn neergelegd in het Besluit indicatiebesluit jeugdzorg. Dat artikellid biedt ook de mogelijkheid regels te stellen omtrent de wijze van totstandkoming van een dat besluit. Deze regels zijn neergelegd in het onderhavige besluit. Op grond van artikel 9, zevende lid, van de wet moeten eisen worden gesteld omtrent de deskundigheden van het bureau en kunnen regels worden gesteld over de deskundigheid van de personen die werkzaam zijn bij de stichting. Ook zullen regels moeten worden gesteld over de werkwijze van het bureau bij de uitvoering van de indicatietaak, de uitoefening van de voogdij van de ondertoezichtstelling, de jeugdreclassering en de andere taken, bedoeld in artikel 6, eerste lid. Het onderhavige besluit strekt ook daar toe. Tevens verplicht de wet tot een regeling die specifiek betrekking heeft op de taak fungeren als advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK) Het gaat daarbij over de gevallen waarin het bekendmaken van de identiteit van de persoon die (een vermoeden van) kindermishandeling heeft gemeld of van de persoon van wie informatie in het kader van het onderzoek is verkregen, achterwege kan blijven. De basis voor deze regels ligt eveneens in artikel 9, zevende lid van de wet . Tot slot moeten op grond van dit artikel regels worden gesteld omtrent de samenwerking van het bureau jeugdzorg met de raad voor de kinderbescherming. Artikel 238, vijfde lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek verplicht tot het vaststellen van deze samenwerkingsregels, bezien vanuit de raad voor de kinderbescherming, Een ontwerp van dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant (Stcrt. 2003,.....). Hetzelfde ontwerp is voor advies voorgelegd aan de Raad voor de Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ.) Een ontwerp van dit besluit is voorgelegd aan Actal. Gebleken is dat het besluit geen administratieve verplichtingen voor het bedrijfsleven tot gevolg heeft.

De meest omvattende kwaliteitseis ten aanzien van het functioneren van de bureaus jeugdzorg is in de wet zelf opgenomen, namelijk de eis dat sprake moet zijn van een verantwoorde uitvoering van de taken van het bureau jeugdzorg. Deze globaal geformuleerde eis heeft een verstrekkende betekenis. Een verantwoorde taakuitvoering betekent in ieder geval dat zij doelmatig, doeltreffend en cliëntgericht is. De stichting moet om tot een verantwoorde uitvoering van haar taken te komen deze uitvoering zodanig organiseren en het bureau zodanig voorzien van personeel en materieel en zorgen voor een zodanige verantwoordelijkheidstoedeling dat een en ander leidt of redelijkerwijs moet leiden tot een verantwoorde uitvoering van taken. Concreet betekent dit bijvoorbeeld dat de stichting een personeelsbestand moet hebben waarmee zij in staat is alle taken naar behoren uit te voeren. Het bureau zal in dit systeem zelf moeten nagaan en bepalen hoeveel medewerkers het nodig heeft en over welke deskundigheden zij moeten beschikken om de zeer diverse taken te kunnen uitvoeren.

Om toetsbaar en controleerbaar te maken of de organisatie daadwerkelijk zodanig is dat een verantwoorde taakuitvoering daarvan het resultaat zal zijn, worden er naast de inhoudelijke eis nog enige formele eisen gesteld. Zo dient de stichting de wijze waarop het haar taken uitvoert schriftelijk vast te leggen. De stichting zal bovendien moeten zorgen voor een systematische bewaking, beheersing, en verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Zij moet haar inspanningen op dit punt neerleggen en dus verantwoorden in een jaarlijks uit te brengen kwaliteitsverslag.

De wet zelf kent naast de algemene norm een aantal bepalingen die de kwaliteit van het functioneren van het bureau betreffen. Zo stelt de wet bij voorbeeld in artikel 5a eisen aan het indicatiebesluit dat een aanspraak op een van de vormen van zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet bevat. Ook eist de wet dat het bureau jeugdzorg bij de uitvoering van zijn taken uit moet gaan van de godsdienstige gezindte, levensovertuiging en culturele achtergrond van de cliënt (artikel 11).

Op een aantal taakgebieden van het bureau jeugdzorg worden geen specifieke eisen gesteld. Zo wordt aan de bureaus jeugdzorg zelf overgelaten hoe zij invulling geven aan de taak, bedoeld in artikel 6, derde lid. De invulling kan op zeer verschillende manieren geschieden en is zeer afhankelijk van de behoeften van de lokale voorzieningen. Een eenduidige invulling zou belemmerend werken. Op grond van de algemene in de wet neergelegde kwaliteitseis dat sprake moet zijn van een verantwoorde uitvoering van de, dat wil zeggen alle, taken, is de wijze waarop deze taak wordt uitgevoerd wel toetsbaar en kan bijsturing plaatsvinden.

2. Sturing in relatie tot ruimte voor ontwikkeling

Zoals in de memorie van toelichting op de wet reeds is vermeld, menen wij dat het uitsluitend werken met de algemene eis en de andere in de wet zelf neergelegde eisen niet aangewezen is.

De bureaus jeugdzorg zijn nog volop in ontwikkeling. Wat nodig is om te komen tot een verantwoorde uitvoering van de taken is nog niet voldoende uitgekristalliseerd. Zo is bijvoorbeeld niet uitgekristalliseerd hoe vorm moet worden gegeven aan de samenhang tussen de verschillende taken van het bureau. De indicatietaak zoals deze in de wet is neergelegd verschilt zo veel van de huidige werkwijze van de bureaus, dat weliswaar sturing nodig is, maar een volledig uitgewerkt pakket aan concrete regels die het gehele proces omvatten kan en moet worden gegeven. De omstandigheid dat de bureaus jeugdzorg nog in ontwikkeling zijn, heeft ook zijn effect op de wijze waarop en de onderwerpen waarover de nadere regels zijn vormgegeven. Voor de onderdelen die nog in ontwikkeling zijn, is gekozen voor sturing met globaal geformuleerde normen. In het onderhavige besluit menen wij aldus het evenwicht te hebben gevonden tussen sturing enerzijds en ruimte voor ontwikkeling anderzijds. Teneinde snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen die de kwaliteit van de bureaus jeugdzorg in zijn algemeenheid in gevaar kunnen brengen, bevat het onderhavige besluit de mogelijkheid om in dat geval bij ministeriële regeling nadere eisen te stellen (artikel 11).

Het vorenstaande heeft niet alleen betrekking op de indicatietaak van het bureau met alles wat daarbij komt zoals het begeleiden naar zorg, het volgen van zorg, het evalueren van zorg, maar ook op de uitvoering van de taak het advies geven aan, het bijdragen aan de deskundigheidsbevordering van en het onderhouden van contacten met algemene voorzieningen voor jeugdigen.

Anders ligt het bij de uitoefening van de (gezins)voogdij, de uitvoering van de jeugdreclassering en het fungeren als advies en meldpunt kindermishandeling (hierna: AMK). Over hetgeen ten aanzien van deze taken onder verantwoorde uitvoering moet worden verstaan bestaat weinig onduidelijkheid. In dat opzicht is nadere regelgeving dan ook minder noodzakelijk. Het gaat echter om taken waarin aan het bureau jeugdzorg bevoegdheden zijn toebedeeld waarmee het bureau inbreuk kan maken op fundamentele rechten zoals de wijze waarop een ouder zijn kinderen opvoedt en op de privacy van personen. Het is derhalve van belang dat de positie van de cliënt in deze gevallen door wettelijk regels wordt beschermd.

De onderwerpen waarop sturing nodig wordt geacht en waaromtrent derhalve nadere regels zijn gesteld, zijn te onderscheiden in onderwerpen die het functioneren van het bureau jeugdzorg in algemene zin betreffen en onderwerpen die zijn toegespitst op afzonderlijke taken.

Tevens is in het onderhavige besluit veel aandacht besteed aan de wijze waarop de cliënten betrokken worden bij besluitvorming van het bureau jeugdzorg. De ruimte die nodig is om ontwikkelingen de kans te geven mag niet ten koste gaan van de positie van de cliënt.

De eisen die in het onderhavige besluit zijn neergelegd, zijn voor wat betreft de geregelde onderwerpen, minimale vereisten voor een verantwoorde uitvoering van de desbetreffende taken door het bureau jeugdzorg. Wij gaan ervan uit dat de bureaus jeugdzorg in goed onderling overleg komen tot een protocol, waarin zij, invulling gevend aan de eis dat van een verantwoorde uitvoering van de taken sprake moet zijn, hun werkwijze van het bureau jeugdzorg in het geheel een op uniforme wijze zullen vastleggen. De ontwikkeling van een referentiewerkmodel is hiervoor een eerste stap. Met alle betrokkenen is inmiddels een ondersteuningsprogramma vastgesteld, waarin activiteiten op korte en lange termijn zijn opgenomen, die gericht zijn op verbetering van de kwaliteit van de bureaus jeugdzorg.

3. Algemene eisen

In het onderhavige besluit wordt een aantal regels gesteld die niet specifiek gelden voor één van de taken van het bureau jeugdzorg, maar voor de taakuitvoering van het bureau jeugdzorg in zijn algemeenheid. Het gaat om de volgende regels.

Een algemene regel is dat medewerkers die belast zijn met de indicatietaak, de voogdijwerkers, de gezinsvoogden, de jeugdreclasseringswerkers en de medewerkers die de taak het fungeren als AMK uitvoeren of de met de indicatietaak samenhangende taken, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder f tot en met j, van de wet, op basis van een arbeidsovereenkomst bij de stichting werkzaam zullen moeten zijn. Wij achten een dienstverband op basis van een arbeidsovereenkomst van groot belang uit oogpunt van eenduidige sturing, continuïteit en aanspreekbaarheid. Zonder een arbeidsovereenkomst met de medewerkers kan de stichting moeilijk verantwoordelijkheid dragen voor de kwaliteit van de uitvoering van haar taken door het bureau jeugdzorg. Op deze regel is een aantal uitzonderingen gemaakt, waarop in het artikelsgewijze deel van deze toelichting wordt ingegaan.

Tevens wordt van het bureau jeugdzorg een continue bereikbaarheid en beschikbaarheid verwacht. Dit is nodig, omdat het bureau jeugdzorg tot taak heeft te beoordelen of in crisissituaties onmiddellijke zorgverlening is geboden (zie Besluit indicatie jeugdzorg, artikel 3). Ook in verband met de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen en het fungeren als AMK zal het bureau te allen tijde bereikbaar en beschikbaar moeten zijn.

Het bureau jeugdzorg is verplicht de cliënt informatie te verstrekken over de taken en werkwijze van het bureau jeugdzorg en over zijn rechten. Deze informatie moet in begrijpelijke vorm worden verschaft. Het is immers van belang dat de cliënt weet wat het bureau jeugdzorg voor hem wel en niet kan doen en ook welke bevoegdheden het bureau in zijn algemeenheid heeft. Daar hoort het niet bij te blijven, de cliënt zal moeten weten in welke hoedanigheid hij met het bureau te maken heeft en welke bevoegdheden het bureau jegens hem heeft. Dit laatste is vooral van belang als het gaat om de justitiële taken, waarbij de relatie cliënt bureau alles behalve vrijblijvend is. In verband hiermee is bovendien geregeld dat een cliënt binnen het bureau jeugdzorg een contactpersoon toegewezen zal moeten krijgen. De contactpersoon fungeert als aanspreekpunt voor de cliënt, opdat de cliënt snel en eenvoudig antwoord kan krijgen op vragen over bijvoorbeeld de voortgang van het indicatietraject of over het waarom van onderzoeken die het bureau nodig acht. De contactpersoon hoeft niet een medewerker te zijn die uitsluitend deze taak ten opzichte van de cliënt heeft. Een combinatie van functies ligt voor de hand.

De wet verplicht in artikel 9, zevende lid, tot het stellen van eisen ten aanzien van de deskundigheden waarover het bureau jeugdzorg moet beschikken. Deze eisen zijn in het onderhavige besluit algemeen gehouden, maar zijn uiteraard wel terug te voeren tot de verschillende taken van het bureau. Ingevolge artikel 5 van de wet heeft de stichting tot taak na te gaan of en zo ja, welke zorg een cliënt nodig heeft. Bij het beantwoorden van de vraag of een cliënt is aangewezen op een vorm van zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet, gaat het om de beoordeling van psychosociale, psychische of gedragsproblemen of psychiatrische problemen van een jeugdige. Ook andere problemen dienen aan de orde te komen voor zover deze het onbedreigd opgroeien van een jeugdige belemmeren. Het gaat daarbij om problemen van de jeugdige zelf (denk aan leerproblemen) maar ook bij voorbeeld om problemen van ouders (denk aan psychische stoornis). Bij de probleemanalyse dient ook aan de orde te komen of er situaties in het gezin zijn die anderszins van invloed zijn. Gedacht kan worden aan spanningen tussen gezinsleden. Het bureau zal deze problemen moeten kunnen herkennen en beoordelen en ook kennis hebben van de wijze waarop deze problemen kunnen worden aangepakt.

Een aantal specifieke problemen van de jeugdigen die geen opgroei- of opvoedingsproblemen zijn, maar die wel tot opvoedingsproblemen kunnen leiden, wordt met zoveel woorden genoemd. Deze problemen zullen om die reden wel aangepakt moeten worden, maar zij eisen een specifieke aanpak buiten de jeugdzorg. Genoemd worden allereerst de taal- en leerproblemen. Hetzelfde geldt voor somatische aandoeningen en lichamelijke en verstandelijke handicaps. Deze problemen behoeft het bureau slechts te kunnen herkennen. Het zal daarom over de deskundigheid moeten beschikken, om

een beargumenteerd vermoeden op dit punt uit te spreken. Niet nodig is dat zij deze problemen kunnen beoordelen en voorzien van een daarop passend hulpaanbod. Dat is een taak van het onderwijs, de somatische zorg en de zorg voor verstandelijk gehandicapten. De indicatietaak van het bureau jeugdzorg is niet beperkt tot de hiervoor genoemde problemen van jeugdigen. Ook moet worden gekeken naar andere problemen van een jeugdige of van zijn ouders of andere opvoeders die het onbedreigd opgroeien van een jeugdige belemmeren. De beoordeling van de problemen kan uitmonden in de conclusie dat een cliënt is aangewezen op zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet. Ook kan de uitkomst zijn dat andere vormen van zorg zijn aangewezen, bijvoorbeeld algemeen maatschappelijk werk of verslavingszorg. Dit vereist dat het bureau jeugdzorg op de hoogte is van de aanwezigheid van andere voorzieningen en de zorg die deze bieden voor jeugdigen of ouders.

Omdat het bureau jeugdzorg fungeert als AMK zal het vermoedens van kindermishandeling moeten onderzoeken en beoordelen welke stappen moeten worden ondernomen. Dit vereist een specifieke deskundigheid, waarover bijvoorbeeld vertrouwensartsen en op dit terrein gespecialiseerde maatschappelijk werkers beschikken. In verband met de jeugdreclasseringstaak zal het bureau moeten beschikken over een gedegen kennis van de aanpak van jeugdige delinquenten.

Deskundigheid met betrekking tot de juridische aspecten is nodig omdat binnen het bureau veel juridische kwesties spelen met name op het terrein van civiele jeugdrecht en het jeugdstrafrecht.

Aangezien het bureau jeugdzorg bij het nemen van indicatiebesluiten een bestuursorgaan is, is kennis op het terrein van het bestuursrecht eveneens van belang.

Het besluit voorziet op dit moment niet in opleidingseisen ten aanzien van de medewerkers van het bureau jeugdzorg gesteld. Indien blijkt dat het stellen van regels op dit punt nodig is om te komen tot een verantwoorde uitvoering van de taken, dan kunnen hieromtrent in een ministeriële regeling nadere regels worden gesteld.

4. Bezien of een cliënt zorg nodig heeft

Hiervoor is in verband met de beschrijving van de deskundigheden waarover het bureau jeugdzorg moet beschikken, reeds uitgebreid ingegaan op het analyseren van de problemen van de jeugdigen, zijn ouders en het gehele gezin. Op basis van de analyse zal bepaald moeten worden welke zorg nodig is. Daarbij zullen zowel de problemen als de positieve factoren een rol moeten spelen. Zoals reeds eerder aangegeven is, is de vraag welke zorg geboden is, breder dan de vraag of een cliënt is aangewezen op zorg waarvoor het bureau jeugdzorg de indicatietaak heeft. De uitkomst kan namelijk ook zijn dat andere vormen van zorg zijn aangewezen, bijvoorbeeld algemeen maatschappelijk werk of verslavingszorg. Gezien de omschrijving van de aanspraken op grond van de wet in het Besluit jeugdzorgaanspraken zal altijd moeten worden gekeken naar de probleemoplossende mogelijkheden van het gezin en de zorg die sociale of professionele steunbronnen in de directe omgeving van het gezin kunnen bieden.

De aard van de problemen kan meebrengen dat het bureau jeugdzorg verschillende disciplines moet inzetten voor een adequate beoordeling van de problemen en de benodigde zorg. Het onderhavige besluit stelt in verband hiermee als regel dat een multidisciplinaire beoordeling moet plaatsvinden als de aard van de problematiek hierom vraagt. De eis brengt mee dat het bureau jeugdzorg zich in alle gevallen moet afvragen of een multidisciplinaire beoordeling nodig is en zijn conclusie daaromtrent moet kunnen motiveren.

5. Het indicatiebesluit

In het onderhavige besluit gaat het om de regeling van werkwijze van het bureau jeugdzorg hetgeen ook omvat de wijze waarop het bureau jeugdzorg komt tot een indicatiebesluit. In het Besluit indicatie jeugdzorg worden nadere regels gesteld aan de inhoud van het indicatiebesluit.

Bij de uitvoering van de indicatietaken is het perspectief van de cliënt bij de beoordeling van de problemen en het zoeken naar de benodigde zorg van groot belang. Daarom dient het bureau jeugdzorg er voor te zorgen dat het perspectief van de cliënt tijdens het hele proces van indiceren voldoende aan bod komt. In het onderhavige besluit is de algemene regel opgenomen dat het bureau jeugdzorg geen indicatiebesluit neemt zonder dat daarover overleg is gepleegd met de cliënt. Ook met de aanvrager, als deze niet de cliënt is, zal als belanghebbende overleg gevoerd moeten worden. Wij gaan ervan uit dat de bureaus jeugdzorg de wijze waarop de cliënt betrokken zal zijn bij de indicatiestelling zullen vastleggen in de regeling van hun werkwijze. De algemene regel dat met de cliënt overlegd moet worden bij de indicatiestelling, kent overigens een aantal uitzonderingen waarop in het artikelsgewijze deel van deze toelichting is ingegaan.

Ten aanzien van de totstandkoming van een indicatiebesluit is de regel gesteld dat een concept ervan aan een daarvoor gekwalificeerd gedragswetenschapper ter beoordeling moet worden voorgelegd. Dit als waarborg voor een deskundig onderbouwd oordeel van het bureau.

6. De uitoefening van voogdij en ondertoezichtstelling

Ingevolge artikel 6, eerste lid onder a en b, van de wet heeft de stichting, kort gezegd, tot taak de civiele maatregelen van kindbescherming uit te voeren. Dit betreft de ondertoezichtstelling en de voogdij na een ontheffing of ontzetting uit het ouderlijk gezag of indien de voogdij uit andere hoofde aan de stichting is opgedragen. De taken en bevoegdheden van het bureau jeugdzorg op dit punt zijn voornamelijk in het Burgerlijk Wetboek geregeld. In artikel 9, derde lid, van de Wet op de jeugdzorg wordt bepaald dat deze taken jegens de individuele cliënten worden uitgevoerd op basis van een plan dat is afgestemd op de behoefte van de cliënt.

Volledigheidshalve wordt hier opgemerkt dat besluiten van de stichting ter uitvoering van deze taken ook vallen onder de werking van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voor zover zij niet op de negatieve lijst behorende bij de Awb zijn geplaatst.

Zoals reeds eerder is opgemerkt worden in het onderhavige besluit als onderdeel van de regeling van de werkwijze van het bureau ook regels gesteld over de wijze waarop de civiele maatregelen van kindbescherming uitgevoerd behoren te worden. Deze regels komen in belangrijke mate overeen

met de regels die ter uitvoering van de Wet op de jeugdhulpverlening waren neergelegd in het Besluit kwaliteitsregels en taken voogdij en gezinsvoogdij instellingen (Stb. 1990, 354). Met de onderhavige regels wordt voor een aantal facetten van de uitvoering van genoemde taken invulling gegeven aan hetgeen onder een verantwoorde uitvoering van deze taken moet worden verstaan.

De regels hebben allereerst betrekking op het plan van aanpak dat dient te worden opgesteld (artikel 9, derde lid, van de wet). In dit plan moeten de doelen die met de ondertoezichtstelling (ots) of voogdij moeten worden bereikt worden aangegeven. Uit onderzoeken naar de uitvoering van de ondertoezichtstelling is gebleken dat het aanbeveling verdient meer doel- en kindgericht te werken om de effectiviteit van de ots te verhogen. In het onderhavige besluit wordt benadrukt dat het daarbij gaat om concrete doelen op korte en lange termijn binnen het kader van de uitvoering van een maatregel. Hoe in de praktijk daadwerkelijk vormgegeven moet worden aan het doel- en kindgericht werken is een van de onderwerpen van het verbetertraject uitvoering gezinsvoogdij waarin wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een werkwijze en benodigde instrumenten om de effectiviteit van de ots te verhogen.

Het uitgangspunt van de Wet op de jeugdzorg dat er vraaggericht gewerkt moet worden, geldt ook bij de uitvoering van de civiele maatregelen. Ook gedwongen hulpverlening moet zoveel mogelijk vanuit de vragen en problemen van ouders en jeugdigen plaatsvinden. Dit betekent dat het plan van aanpak in principe niet zonder overleg met de cliënt tot stand mag komen. Er is één belangrijke uitzondering namelijk dat geen overleg behoeft plaats te vinden als dat kennelijk schadelijk zal zijn voor de jeugdige. Is overleg niet mogelijk zal dit gemotiveerd in het plan moeten worden vermeld.

Vanuit dit uitgangspunt worden verder enige specifieke eisen gesteld aan de communicatie van het bureau jeugdzorg met de cliënt bij de uitvoering van deze taken. Gezien het belang dat gemoeid is met de ots en de voogdij is een termijn gesteld voor de aanwijzing van een medewerker als (gezins)voogd, de termijn waarbinnen het plan van aanpak moet worden opgesteld en het eerste contact met de cliënt

Bij de uitoefening van de voogdij gaat het om het gezag over een minderjarige. In verband hiermee zijn ten aanzien van de voogdij nog enige specifieke bepalingen opgenomen. Als degene die belast is met de voogdij heeft de stichting de volledige verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van voogdijpupillen. Deze verantwoordelijkheid omvat de taak om de jeugdige onderdak te verschaffen en dus een verblijfplaats te verzorgen, bijvoorbeeld in een pleeggezin, in een accommodatie van een zorgaanbieder of zelfstandig op kamers. Een machtiging tot uithuisplaatsing van de rechter is hiervoor, tenzij het gaat om plaatsing in een justitiële jeugdinrichting, niet vereist. Nieuw ten opzichte van de Wet op de jeugdhulpverlening is dat wel een indicatiebesluit vereist is om een aanspraak op deze zorg tot stand te brengen. Om het gezag te kunnen uitoefenen zal het bureau geregeld en behoorlijk toezicht moeten houden op de minderjarige en de aan hem bestede zorg. Ook zal het bureau zich op de hoogte moeten houden van de ontwikkeling van de jeugdige.

Het onderhavig besluit stelt geen regels over wijze waarop de uitvoering van de (gezins)voogdij binnen het bureau jeugdzorg wordt georganiseerd. Ook hier geldt dat dit gezien de fase van ontwikkeling waarin de bureaus zich bevinden, op dit moment niet wenselijk wordt geacht. Het zou immers aan de ontwikkelingen te veel beperkingen opleggen. Uitgangspunt is dat het bureau alle wettelijke taken uitvoert en zelf verantwoordelijk is voor een verantwoorde uitvoering. De stichting moet de wijze waarop zij haar taken uitvoert schriftelijk vastleggen. In deze beschrijving zal de stichting dus ook moeten aangegeven op welke wijze zij de civiele maatregelen uitvoert op basis van de geldende regelgeving. Daarbij is van belang dat het hier gaat om gedwongen hulpverlening waarbij de stichting bijzondere bevoegdheden heeft, bijvoorbeeld tot het geven van aanwijzingen aan de jeugdige en zijn ouders, en waarbij voor de cliënt bijzondere, van de Awb afwijkende, beroepsprocedures gelden.

7. De uitvoering van jeugdreclassering

Op grond van artikel 6, eerste lid, onder c, van de wet heeft de stichting ook tot taak de jeugdreclassering uit te voeren. Het gaat hier kort gezegd om het uitvoeren van de strafrechtelijke beslissing tot hulp en steun, inclusief de voorlichting over het verloop daarvan aan de justitiële autoriteiten. Daarnaast is de stichting belast met het bieden van toezicht en begeleiding in opdracht van de raad voor de kindbescherming of de Officier van Justitie (incl. verslaglegging ten behoeve van de strafzitting); het bieden van jeugdreclasseringsbegeleiding tijdens en na een taakstraf en begeleiding bij nachtdetentie.

Ingevolge artikel 6, eerste lid, onder d van de wet heeft de stichting bovendien tot taak jeugdigen die deelnemen aan een scholings- en trainingsprogramma of aan wie proefverlof is verleend op grond van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen te begeleiden en daarop toezicht te houden. Bij de uitvoering van deze taken moet het bureau de aanwijzingen van de raad voor de kindbescherming in acht nemen, respectievelijk die van de Minister van Justitie, van de selectiefunctionaris of de directeur van een justitiële jeugdinrichting.

Wellicht ten overvloede merken wij op dat het domein van de jeugdreclassering wordt bepaald door een groot aantal wettelijke bepalingen, zoals die over het jeugdstrafrecht en het jeugdstrafprocesrecht in het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering, het Besluit tenuitvoerlegging jeugdstrafrecht en de Wet op de jeugdzorg. Voor zover het om uitvoering van taken op grond van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen gaat is deze wet uiteraard van toepassing. De Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing op de jeugdreclassering.

In het onderhavige besluit worden nadere regels gesteld over de uitvoering van de jeugdreclassering, bedoeld in artikel 6, eerste lid, onder c en d, van de wet. Het gaat hier vooral om het plan van aanpak dat moet worden opgesteld op grond van artikel 9, derde lid, van de wet en de voorlichting aan justitiële autoriteiten. Belangrijk onderdeel van het plan van aanpak zijn de doelen die moeten worden bereikt met de jeugdreclasseringsbegeleiding. Deze doelen worden in overleg met de jeugdige

vastgesteld. Ook wordt vastgelegd wat er nodig is om deze doelen te bereiken. Een dergelijke aanpak maakt het werk helder en toetsbaar en maakt ook een expliciete evaluatie moeilijk.

In artikel 6a van de wet is bepaald dat de stichting voor de uitvoering van de jeugdreclasseringstaken een aparte organisatorische eenheid moet inrichten. Met dit besluit wordt een beperkt aantal regels gesteld over de inrichting van de afzonderlijke eenheid. Deze eisen dienen te waarborgen dat de jeugdreclassering toegankelijk is en blijft voor de partners in de strafrechtketen (met name het Openbaar Ministerie en de raad voor de kindermishandeling).

8. Het fungeren als advies- en meldpunt kindermishandeling

Het fungeren als advies- en meldpunt is in de wet een taak van het bureau jeugdzorg, omdat meldingen van kindermishandeling veelal aanleiding zijn voor jeugdzorg. Door het advies- en meldpunt binnen het bureau jeugdzorg te situeren is een directe aansluiting mogelijk met eventueel benodigde jeugdzorg waarvoor het bureau moet indiceren. Voorts wordt met deze opzet bereikt, dat de resultaten van onderzoeken die naar aanleiding van een melding zijn gedaan - met inachtneming van de eisen die de wet stelt aan privacybescherming met betrekking tot persoonsgegevens – gebruikt kunnen worden bij de indicatiestelling.

Omdat het uitvoeren van de taak van het fungeren als AMK diep ingrijpt in de persoonlijke levenssfeer van personen naar wie een onderzoek wordt ingesteld, is herkenbaarheid, inzichtelijkheid en een uniforme werkwijze bij de uitvoering van deze taak van evident belang. Evenals in de voormalige Wet op de jeugdhulpverlening is in artikel 9, zevende lid, van de wet dan ook bepaald, dat over de werkwijze die door het bureau jeugdzorg bij het fungeren als AMK wordt gehanteerd, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld. Bij of krachtens die maatregel zullen eveneens regels worden gesteld over de samenwerking met de raad voor de kindermishandeling alsmede over de gevallen waarin het bekendmaken van de identiteit van de persoon die de kindermishandeling of een vermoeden daarvan heeft gemeld of van de persoon van wie informatie in het kader van het onderzoek is verkregen, achterwege kan blijven.

Dit besluit strekt hier mede toe. De desbetreffende regels zijn overgenomen uit het eerdergenoemd Besluit advies- en meldpunten kindermishandeling.

9. Samenwerking tussen het bureau jeugdzorg en de raad voor de kindermishandeling

Met de inwerkingtreding van de wet is de in de praktijk gegroeide situatie met betrekking tot het aanmelden van opgroei- en opvoedingsproblemen bij bureau jeugdzorg en het melden van kindermishandeling of van een vermoeden daarvan bij het AMK-onderdeel van het bureau wettelijk vastgelegd. Het bureau jeugdzorg is de eerstelijns voorziening voor kennisgevingen van opgroei- en opvoedingsproblemen en meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling. De raad voor de kindermishandeling is de tweedelijns voorziening en neemt alleen in uitzonderingsgevallen zaken in onderzoek, die niet via het bureau jeugdzorg aan hem ter kennis zijn gebracht.

Uitgangspunt van de nieuwe werkwijze is dat iedere kennisgeving van opgroei- en opvoedingsproblemen of melding van kindermishandeling of van een vermoeden daarvan wordt gedaan bij het bureau jeugdzorg. Het AMK-onderdeel fungeert binnen bureau jeugdzorg als meldpunt voor (vermoedens van) kindermishandeling binnen en buiten het gezin. Iedereen die te maken heeft met vermoedens of signalen van kindermishandeling kan zich tot het AMK-onderdeel wenden voor advies of om een melding te doen. Ook jeugdigen die zelf slachtoffer zijn van kindermishandeling en/of hun ouders kunnen zich tot dit onderdeel van het bureau jeugdzorg wenden.

Als voorbeeld van een melding van een opgroei- en opvoedingsprobleem kan een melding van de politie aan bureau jeugdzorg van een zogenaamde twaalfminner worden genoemd. Dit is een minderjarige, die jonger is dan twaalf jaar en een delict heeft gepleegd. Als het delict niet via een zogenaamde STOP-reactie kan worden afgedaan, kan de politie het bureau jeugdzorg hiervan in kennis stellen. Het is vervolgens de taak van bureau jeugdzorg om contact op te nemen met de ouders en de jeugdige om te bepalen of en zo ja tot welke stappen de kennisgeving aanleiding geeft. Gedacht kan worden aan het op gang brengen van hulp, maar ook aan het doen van aangifte. Ook een melding van een leerplichtambtenaar kan als voorbeeld van een melding van een opgroei- en opvoedingsprobleem worden genoemd.

II ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1

Uit de aanhef van artikel 1 van de Wet op de jeugdzorg blijkt dat de reeds in die wet gedefinieerde begrippen ook voor de toepassing van dit besluit gelden. Zij behoeven dus in het besluit niet gedefinieerd te worden.

Artikel 2

Dit artikel stelt regels over de aard van de dienstbetrekking van een groot deel van het personeel van de stichting. Het uitgangspunt is neergelegd in het eerste lid, namelijk dat medewerkers van de stichting, die daar bedoelde taken uitoefenen, werkzaam zijn op basis van een arbeidsovereenkomst met de stichting. Deze regel wordt gesteld met het oog op de continuïteit, aanspreekbaarheid en sturing van de stichting.

In het tweede lid zijn de uitzonderingen op de hoofdregel neergelegd. Op een viertal gronden mag een medewerker anderszins bij de stichting werkzaam zijn. De eerste twee uitzonderingsgronden (tweede lid, onder a en b), namelijk indien een medewerker zodanig gespecialiseerd is dat een arbeidsovereenkomst een doelmatige uitvoering van taken door de stichting belemmert of ten behoeve van een tijdelijke functievervulling, zijn opgenomen om een flexibele bedrijfsvoering mogelijk te maken en om invulling te kunnen geven aan een verantwoorde uitvoering van taken (artikel 9, lid 2, van de wet) en om te voldoen aan het gestelde in artikel 11, eerste lid, van de wet. De stichting gaat bij de uitvoering van haar taken uit van de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en culturele achtergrond van de cliënt. De vraag naar medewerkers met een specifieke achtergrond of deskundigheid is vaak onregelmatig en zal niet altijd een zodanige omvang hebben dat het een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd rechtvaardigt. Bij een tijdelijke functievervulling valt te denken aan vervanging bij ziekte.

Ook voor medewerkers die niet alleen werkzaam zijn bij het bureau jeugdzorg maar ook werkzaam zijn in de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (tweede lid, onder c) is een uitzondering gemaakt. Voor een verantwoorde uitvoering van de taak bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de wet, is het noodzakelijk dat het bureau jeugdzorg beschikt over medewerkers met deskundigheid over de beoordeling en aanpak van psychiatrische problemen van jeugdigen (zie ook artikel 8). Deze medewerkers zijn over het algemeen tevens werkzaam in de jeugd-GGZ. Mede gelet op deze specialisatie en de verschillende CAO's waar zij onder vallen, is het niet wenselijk dat deze medewerkers worden gedwongen te kiezen voor één werkgever en is derhalve voor deze medewerkers een uitzondering gemaakt op de hoofdregel..

Artikel 3

Dit artikel regelt de bereikbaarheid en beschikbaarheid van de stichting. De stichting dient vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week telefonisch bereikbaar te zijn. Het is niet noodzakelijk

om te allen tijde rechtstreeks telefonisch bereikbaar te zijn, deze bereikbaarheid kan ook via een telefonische hulpdienst of anderszins geregeld worden.

Bepaald is tevens dat de stichting vierentwintig uur per dag, zeven dagen per week beschikbaar moet zijn om direct handelend te kunnen optreden. Dit is onder meer nodig voor het de uitoefening van de voogdij of ondertoezichtstelling, de uitvoering van jeugdreclassering en het fungeren als advies- en meldpunt kindermishandeling. De stichting moet op elk moment in staat zijn ten behoeve van de jeugdige op te treden en beslissingen te nemen.

Artikel 4

Een goede informatieverstrekking door het bureau jeugdzorg is voor de cliënt van groot belang. Deze bepaling strekt daartoe. In het eerste lid is een algemene informatieplicht voor de stichting geformuleerd. Deze informatieplicht omvat zowel informatie over de taken als over de werkwijze van het bureau jeugdzorg. Voorts kan gedacht worden aan informatie over bijvoorbeeld het aanvragen van een indicatiebesluit, de contactpersoon, de vertrouwenspersoon, het verwerken van gegevens en de regeling voor de behandeling van klachten. In het tweede lid is een specifieke informatieplicht opgenomen. Te allen tijde dient het de cliënt duidelijk te zijn welke taak het bureau jeugdzorg ten aanzien van hem uitoefent. Het is voor een cliënt namelijk een essentieel verschil of de medewerker van het bureau jeugdzorg bijvoorbeeld een gesprek met de cliënt voert in het kader van een ondertoezichtstelling (artikel 6, eerste lid, onder b van de wet) of een gesprek in het kader van de taak vaststellen op welke zorg de cliënt is aangewezen (artikel 5, eerste lid van de wet). Naar de cliënt toe moet het altijd duidelijk zijn welke taak die het bureau ten aanzien van hem uitvoert. De verschillende taken brengen immers verschillende bevoegdheden mee.

Artikel 5

Dit artikel regelt dat de stichting een contactpersoon ten aanzien van de cliënt aanwijst. De cliënt kan bij hem terecht met alle vragen (aanspreekpunt) die hij heeft over bijvoorbeeld procedures binnen het bureau jeugdzorg zoals de aanvraag van een indicatiebesluit of een verwijzing naar voorliggende voorzieningen. Er worden geen nadere regels gesteld over de taakomschrijving, deskundigheid etc. van deze contactpersoon. Het bureau jeugdzorg zal hieraan zelf invulling moeten geven. Wel zal het bureau jeugdzorg in de beschrijving van zijn werkwijze moeten verantwoorden op welke wijze invulling wordt gegeven aan deze verplichting (artikel 9, eerste lid, van de wet).

De contactpersoon is geen specifieke functionaris. De contactpersoon kan degene zijn, die reeds contact heeft met de cliënt, maar dit hoeft niet. Het is mogelijk om bij de uitvoering van verschillende taken met betrekking tot één en dezelfde cliënt of cliëntensysteem een andere medewerker als contactpersoon aan te wijzen al dan niet op verzoek van de cliënt zelf. Zo kan de gezinsvoogd tevens als contactpersoon voor de jeugdige en zijn ouders optreden, terwijl ze in een voortraject mogelijk al een andere contactpersoon hadden. Een vergelijkbare situatie kan zich voordoen bij het verlenen van steun bij het tot gelding brengen van een aanspraak.

Artikel 6

De huisarts is voor vragen omtrent (medische) zorg het eerste aanspreekpunt van cliënten. Hij is vaak een vertrouwenspersoon voor zijn patiënten, waarbij het veelal gaat om het hele gezin. Het is daarom belangrijk dat de huisarts op de hoogte is van de (jeugd)zorg waarop een patiënt is aangewezen. In verband hiermee is voorgescreven dat het bureau jeugdzorg de huisarts tenminste informeert over het indicatiebesluit en de zorg die nodig wordt geacht bij een verwijzing naar de voorliggende voorzieningen. Toestemming van de cliënt is een vereiste, omdat het verstrekken van informatie aan de huisarts niet valt onder de in artikel 47, derde lid, van de wet beschreven gevallen, waarin informatie aan derden kan worden verstrekt zonder toestemming van betrokkene.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt over welke deskundigheden de stichting tenminste dient te beschikken. Voor een verantwoorde uitvoering van taken is het noodzakelijk dat de stichting over personeel beschikt met specifieke deskundigheden. Voor een toelichting wordt verwezen naar het algemeen deel.

Van belang is nog op te merken dat het in het tweede lid gaat om het brede begrip zorg. Daaronder valt niet alleen zorg als bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet, maar ook zorg die wordt geboden door voorliggende voorzieningen of andere voorzieningen waarnaar een cliënt verwezen kan worden. Wij hechten er aan in dit verband op te merken dat het uitgangspunt van vraagsturing meebrengt dat niet het bekende en aanwezige zorgaanbod leidraad is bij de vaststelling of en zo ja, welke zorg nodig is, maar de behoefte van de cliënt.

Artikel 8

Dit artikel beschrijft in enkele zinnen de eerste fase van het indicatieproces, dat wil zeggen het bezien of een cliënt zorg nodig heeft (artikel 5, eerste en tweede lid, van de wet). Dat proces begint met een analyse van de problemen van de cliënt en van de ernst ervan. Voor een goede analyse is het van belang dat alle problemen in ogenschouw worden genomen en niet alleen die welke als psychosociale, psychische of gedragsproblemen, dan wel als psychiatrische aandoening van de jeugdige moeten worden aangeduid. Daarbij kan worden gedacht aan leerproblemen, somatische aandoeningen of een lichamelijke of verstandelijke handicap. Ook problemen in de opvoedingssituatie kunnen het ongestoord opgroeien van een jeugdige ongunstig beïnvloeden. Het kan bijvoorbeeld gaan om verwaarlozing. Deze problemen kunnen onder andere hun oorzaak vinden in verslavingsproblemen, financiële problemen of het beschikken over onvoldoende opvoedingscapaciteit van ouders. Kortom alle problemen die het ongestoord opgroeien van jeugdigen belemmeren, dienen nadrukkelijk in beeld te worden gebracht. Tot slot dient aandacht te worden besteed aan factoren die de ontwikkeling van de jeugdige gunstig beïnvloeden.

Bij de analyse van de problemen gaat het niet alleen om een inventarisatie van hetgeen de cliënt aangeeft, maar ook om een professionele vertaling daarvan. Evenmin gaat het louter om problemen die door een cliënt zelf als zodanig worden ervaren. Het kan goed zijn dat ouders hun kind als een probleemkind ervaren, terwijl dat bij het kind dat zelf niet of maar in zeer geringe mate het geval is.

Het is de taak van het bureau met de inzet van deskundigen, zonodig van verschillende disciplines, te komen tot een geobjectiveerde probleembeschrijving.

Artikel 9

Dit artikel betreft de tweede fase van het proces van het bezien of een cliënt zorg nodig heeft te weten het koppelen van de problemen aan oplossingen binnen de (jeugd)zorg.

Artikel 10

Dit artikel bepaalt dat de beoordeling van de problematiek bij de uitvoering van een aantal taken van het bureau jeugdzorg dient te worden gedaan door twee verschillende disciplines (multidisciplinair) indien de problematiek het vergt. Dit kan bijvoorbeeld een maatschappelijk werker en een psycholoog zijn, maar ook een (vertrouwens)arts en een orthopedagoog. De eis van multidisciplinaire beoordeling wordt gesteld om de kwaliteit van de beoordeling te optimaliseren. Het is niet noodzakelijk om altijd een multidisciplinaire beoordeling te geven. Slechts indien de problematiek dit vergt, is beoordeling door meer dan één discipline noodzakelijk.

Artikel 11

Dit artikel biedt de mogelijkheid om voor de kerntaken van het bureau jeugdzorg nadere regels te stellen omtrent de kwaliteit van de uitvoering daarvan als het niveau van de uitvoering door de bureaus dit vereist. De mogelijkheid tot het stellen van nadere regels is daarmee beperkt tot de omstandigheid dat het niveau van de bureaus in het algemeen beneden een aanvaardbaar minimum is terecht gekomen.

Artikel 12

Om te bewerkstelligen dat het indicatiebesluit aansluit bij de problemen van de cliënt en de gegevens correct zijn opgenomen, is het belangrijk dat het bureau jeugdzorg met de aanvrager en de cliënt overlegt over het voorgenomen indicatiebesluit. Dit artikel strekt hiertoe.

Eerste lid en tweede lid. De verplichting van de stichting om overleg te voeren over het voorgenomen indicatiebesluit heeft betrekking op de aanvrager, de cliënt op wie de zorg betrekking heeft en de ouders, voogd of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, indien de jeugdige jonger is dan zestien jaren. Met een jeugdige wordt overleg gevoerd overeenkomstig zijn leeftijds- en ontwikkelingsniveau.

Derde lid. Het is in de praktijk niet altijd mogelijk om overleg te voeren over een voorgenomen besluit. Ouders kunnen in de feitelijke onmogelijkheid verkeren omdat zij bijvoorbeeld in het buitenland verblijven. Zij kunnen ook weigeren overleg te plegen. Dit laatste doet zich voor bij een aanvraag van een jeugdige, die jonger is dan zestien jaren. Als de jongere hulp wil, terwijl de ouders het er niet mee eens zijn, weigeren deze nogal eens overleg. Hetzelfde doet zich voor bij een hulpvraag van ouders voor een kind dat ouder is dan twaalf jaar, dat zich van geen probleem bewust is of van geen probleem wil weten. Ook bij de uitvoering van de aan de stichting opgedragen justitiële taken, namelijk de voogdij, gezinsvoogdij of jeugdreclassering wil het voorkomen dat het voeren van overleg stuit op

onwil bij betrokkenen. Deze situatie kan zich ook voordoen als de stichting voornemens is een indicatiebesluit te nemen op verzoek van de raad voor de kindbescherming of het openbaar ministerie.

De mogelijkheid van de stichting om in dergelijke gevallen zonder overleg een indicatiebesluit te kunnen nemen, is noodzakelijk omdat anders geen verantwoorde uitvoering van de taken mogelijk is. Overigens behoort het tot een verantwoorde taakuitvoering dat de stichting de cliënt motiveert om te overleggen over het voorgenomen indicatiebesluit.

Vierde lid. Zoals bepaald in artikel 5b, zesde lid, onder b, van de wet, kan de stichting op verzoek van de raad voor de kindbescherming of het openbaar ministerie een indicatiebesluit nemen zonder dat hiertoe een aanvraag door de cliënt is ingediend. Voordat een zodanig besluit kan worden genomen, dient de stichting ingevolge dit artikellid met de raad voor de kindbescherming of het openbaar ministerie overleg te voeren. Het overleg is mede van belang voor een goede afstemming en samenwerking tussen de organisaties.

Artikel 13

Door het indicatiebesluit verkrijgt de cliënt een aanspraak op (jeugd)zorg. Om de kwaliteit van het indicatiebesluit te bevorderen, vereist deze bepaling dat het voorgenomen indicatiebesluit ter beoordeling wordt voorgelegd aan een gekwalificeerde gedragswetenschapper (artikel 1, onder k). Deze bekijkt het voorgenomen indicatiebesluit en de onderliggende stukken en geeft advies. De wijze waarop de beoordeling plaatsvindt is vormvrij. De gekwalificeerde gedragsdeskundige kan de stukken zelfstandig beoordelen en hierover advies uitbrengen, maar kan bijvoorbeeld ook deelnemen aan een (multidisciplinair) overleg waarin het voorgenomen besluit wordt besproken.

Artikel 14

Dit artikel geeft de cliënt in een beperkt aantal gevallen het recht om een zogenaamde 'second opinion' te vragen over test- en onderzoeksgegevens die het bureau jeugdzorg gebruikt heeft bij het opstellen van het indicatiebesluit.

Eerste lid. Aan het indicatiebesluit liggen soms testen en onderzoeken ten grondslag. De gegevens die uit deze onderzoeken voortkomen worden geïnterpreteerd, hetgeen leidt tot conclusies over de benodigde zorg. Het indicatiebesluit heeft verstrekking gevolgen, omdat het besluit een voorwaarde is voor een aanspraak op zorg. Bovendien heeft de stichting als enige de taak indicatiebesluit vast te stellen (monopoliepositie). Dit brengt mee dat het voor de cliënt belangrijk is dat hij de stichting kan verzoeken om een 'second opinion' te vragen aan een onafhankelijk deskundige. Het onderhavige artikel geeft de cliënt daartoe het recht. Dit kan tijdens het overleg van de cliënt met het bureau jeugdzorg over het voorgenomen indicatiebesluit (artikel 12, eerste lid) of op een ander moment. De stichting is verplicht voor te zorgen dat een deskundige wordt ingeschakeld en vergoed hiervoor ook de kosten. Het onafhankelijk advies kan slechts gevraagd worden over de interpretatie van test- en onderzoeksgegevens van een gedragsdeskundig of psychiatrisch onderzoek dat is uitgevoerd. Het moet worden onderscheiden van een verzoek om aanvullend onderzoek of een verzoek om tegenonderzoek dan wel contra-expertise. Voor deze onderzoeken wordt geen recht neergelegd.

Het recht op een 'second opinion' is niet ongeclausuleerd. Het kan alleen gevraagd worden voor de interpretatie van test- en onderzoeksgegevens van een onderzoek dat is uitgevoerd en het gaat alleen om test- en onderzoeksgegevens die zijn gebruikt bij het opstellen van het indicatiebesluit. Daarnaast is voorwaarde dat het belang van de jeugdige zich daartegen niet mag verzetten. Daarbij kan gedacht worden aan situaties waarin hulp dringend nodig is, welke hulp hem onthouden zou worden als er eerst een 'second opinion' moet worden uitgevoerd.

De beslissing van het bureau jeugdzorg om een verzoek van de cliënt tot een 'second opinion' af te wijzen, is een beslissing inzake de procedure ter voorbereiding van het indicatiebesluit (artikel 6:3 Awb). Tegen deze beslissing kan derhalve geen afzonderlijk bezwaar of beroep worden ingesteld, tenzij de beslissing de cliënt los van het indicatiebesluit rechtstreeks in zijn belang treft. In een bezwaar of beroepsprocedure tegen het indicatiebesluit kan de beslissing van de stichting tot het niet laten verrichten van een 'second opinion' wel een rol spelen. Het indicatiebesluit kan bijvoorbeeld vernietigd worden op grond van een onvoldoende voorbereiding van het indicatiebesluit.

Tweede en derde lid. Deze bepalingen zijn opgenomen te voorkomen dat het indicatieproces door het vragen van een 'second opinion' ernstig wordt vertraagd voorkomen. Ook wordt bereikt dat de stichting de resultaten niet zonder nadere motivering ter zijde kan leggen.

Artikel 15

Voor de jeugdige is het van belang dat de verschillende taken die de stichting ten aanzien van hem uitoefent, op elkaar zijn afgestemd. Dit artikel strekt hiertoe. Een minderjarige die ondertoezicht staat, kan bijvoorbeeld een delict plegen en hiervoor jeugdreclassering opgelegd krijgen. De plannen die voor de uitvoering van elk van deze taken moeten worden gemaakt, dienen op elkaar afgestemd te worden.

In dit artikel wordt de term jeugdige gebruikt waaronder valt de minderjarige die onder voogdij van de stichting staat, de minderjarige die onder toezicht van de stichting is gesteld en de jeugdige voor wie de stichting een jeugdreclasseringstaak heeft. In de paragrafen 2 en 3 van hoofdstuk 4 wordt als het gaat om voogdij of ondertoezichtstelling gesproken van minderjarigen, omdat deze maatregelen alleen voor minderjarigen gelden. Bij de jeugdreclassering wordt gesproken van jeugdigen, omdat het ook kan gaan om meerderjarigen op wie het jeugdstrafrecht is toegepast.

Artikel 16

Dit artikel schrijft voor dat de stichting bij beëindiging van haar justitiële taken in een rapport verantwoording aflegt van haar activiteiten met betrekking tot de jeugdige. Zo'n rapport kan voor de jeugdige zelf belangrijk zijn als hij later informatie over zijn verleden wil hebben. Het betreft immers maatregelen, die zeer ingrijpend voor de jeugdige kunnen zijn. Ook voor de ouders kan het van belang zijn, wanneer zij de verzorging en opvoeding van de jeugdige weer volledig op zich nemen na beëindiging van de maatregel.

Artikel 17

Dit artikel geeft de mogelijkheid om bij ministeriële regeling regels te stellen omtrent het door de stichting vragen of het verrichten van een gedragsdeskundig of psychiatrisch onderzoek. Het betreft alleen onderzoeken die gevraagd of uitgevoerd worden in het kader van de uitoefening van de (gezins)voogdij of de uitvoering van de jeugdreclassering (forensische diagnostiek). Verder moet het gaan om een onderzoek dat wordt gevraagd of uitgevoerd om besluitvorming van de stichting te ondersteunen en om een besluit dat ter beoordeling van een rechter kan komen. Het gaat bijvoorbeeld om een onderzoek om een verzoek tot machtiging uithuisplaatsing te onderbouwen.

Deze bepaling is opgenomen om regels te kunnen stellen omtrent het gebruik van diensten van de Forensisch Psychiatrische Dienst (FPD) door de bureaus jeugdzorg. Naar verwachting zal op 1 januari 2004 de FPD als bemiddelaar voor jeugdforensische rapportage gaan fungeren. Degene die een rapportage verlangt (zowel in civiele als in strafzaken) kan dan een aanvraag richten tot de FPD, die adviseert over deze aanvraag en bemiddelt bij het inschakelen van een gedragsdeskundige. De FPD heeft zicht op de kwaliteit van de deskundigen, en toetst de kwaliteit van de individuele rapportage. Dit project is opgezet om de kwaliteit van jeugdforensische rapportage te garanderen. Het artikel biedt ook de mogelijkheid om voor de gedragsdeskundige of psychiatrische onderzoeken door het bureau jeugdzorg zelf in dezelfde situatie, nadere regels te stellen.

Artikel 18

Ingevolge artikel 9, derde lid, van de wet moet de stichting voor uitoefening van de voogdij over en ondertoezichtstelling van een minderjarige of van de uitvoering van de jeugdreclassering voor elke jeugdige een plan opstellen. Dit artikel stelt eisen aan het plan voor de minderjarige die onder toezicht is gesteld. Hulp en steun bij de ondertoezichtstelling is erop gericht de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding zoveel mogelijk bij de met het gezag belaste ouder te doen behouden (artikel 1:257, lid 2 BW). Dit zal tot uitdrukking dienen te komen in het plan. Het plan wordt door de stichting zo spoedig mogelijk opgesteld, doch binnen zes weken nadat de stichting ervan in kennis is gesteld dat de uitoefening van de ondertoezichtstelling aan haar is opgedragen. De in kennisstelling is vormvrij. Een formele beschikking van de rechter hoeft dus niet te zijn ontvangen door de stichting, maar de stichting moet wel aantoonbaar op enige wijze in kennis zijn gesteld. Door deze werkwijze is het helder wanneer de termijn van zes weken voor het vaststellen van een plan begint te lopen, maar is het niet afhankelijk gemaakt van de administratieve afhandeling bij een rechtbank.

Het tweede lid geeft aan wat het plan in ieder geval moet bevatten. Het betreft dus een niet-limitatieve opsomming. In het plan dienen onder andere doelen van de ondertoezichtstelling te worden opgenomen en de wijze waarop deze doelen nagestreefd worden. Uit het onderzoek van Slot, Theunissen, Esmeijer en Duivenvoorden (Vrije Universiteit, januari 2002) is gebleken dat het belangrijk is om concrete doelen te stellen, die gerelateerd zijn aan het kind. De gezinsvoogd zal, indien dit noodzakelijk is, jeugdzorg of zorg inschakelen en zal dit tevens in het plan opnemen (derde lid). Voor deze zorg zal in het algemeen een indicatiebesluit nodig zijn dat ingevolge artikel 5b, zesde lid, onder a, van de wet in dit geval zonder aanvraag kan worden genomen.

In het tweede lid, onder c, wordt gesproken over de met gezag belaste ouder en onder d over ouders. De OTS is een maatregel die is gericht op de minderjarige en de met het gezag belaste ouder. Zo kan de gezinsvoogd alleen een schriftelijke aanwijzing geven aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder (artikel 1:258 BW). Ook de hulp en steun is op hen gericht. De in het plan vastgelegde activiteiten richten zich dus op de minderjarige die onder toezicht is gesteld en de ouder die met het gezag is belast. Dit neemt niet weg dat het belangrijk is dat de ouder die niet met het gezag is belast, wordt betrokken bij de werkzaamheden van de gezinsvoogd. Het tweede lid onder d. strekt onder meer hiertoe. Indien het niet gewenst is dat de ouder die niet met het gezag is belast, wordt betrokken bij de uitvoering van de OTS wordt dit in het plan aangegeven.

Het plan is belangrijk voor de cliënt, omdat hierin op heldere wijze wordt vastgelegd wat de cliënt van het bureau jeugdzorg bij de uitoefening van de OTS mag verwachten. Het plan vormt in feite het spoorboekje van het traject dat de cliënt en het bureau jeugdzorg met elkaar ingaan. Ook voor de Inspectie jeugdzorg en de raad voor de kindbescherming is het plan van belang om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Het plan biedt een belangrijk instrument om de kwaliteit van de uitvoering van een maatregel (Inspectie jeugdzorg) of een individuele beëindiging van een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing (raad voor de kindbescherming) te toetsen.

Uitgangspunt is, dat het plan zowel met de minderjarige als met het gezag belaste ouder of anderen die de minderjarige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden, wordt besproken, alvorens het zijn definitieve vorm krijgt. Dit geldt zowel voor de eerste keer dat het plan tot stand komt als bij wijzigingen (vijfde lid). Het zal uiteraard van de leeftijd van de jeugdige afhangen in hoeverre een overleg met hem over het plan mogelijk is. Er is geen leeftijdsgrens opgenomen, maar als maatstaf kan worden gehanteerd dat het plan in ieder geval met jeugdigen ouder dan twaalf jaren besproken moet worden. Het is wenselijk om het plan ook met jeugdigen, die jonger zijn dan twaalf te bespreken al is het maar om uitleg te geven over wat hen te wachten staat.

Het vierde lid is opgenomen, omdat het bij langdurige uithuisplaatsing (langer dan 18 maanden) belangrijk is dat een lange termijn planning wordt opgesteld waarbij tevens de doelstelling van de ondertoezichtstelling op langere termijn centraal staat. In het project Trillium waarin onder meer een visie op pleegzorg is ontwikkeld (Trillium-Visiedocument, VOG-Trillium, november 1998) en in het onderzoek van Adviesbureau Van Montfoort naar transgenerationele overdracht van kindbeschermingsmaatregelen (B.O. Vogelvang & N. Boesveldt, Maatregel...Regelmaat, reconstructie van (het doorbreken van) transgenerationele overdracht van kindbeschermingsmaatregelen, november 2001) is het belang van een lange termijn planning voor minderjarigen, die voor een langere periode in een pleeggezin of onder de hoede van een instelling voor jeugdzorg zijn geplaatst, naar voren gebracht.

De periode van anderhalf jaar is gekozen, omdat het dan mogelijk is dat de raad voor de kindbescherming of het openbaar ministerie een gedwongen ontheffing verzoekt (artikel 1:268, lid 2, onder a, BW). Indien een gedwongen ontheffing aangewezen lijkt, zal de stichting de raad voor de kindbescherming hiervan in kennis moeten stellen. Een verzoek tot ontheffing kan immers niet door het bureau jeugdzorg zelf worden gedaan. Artikel 20 van dit besluit strekt hiertoe.

Een ondertoezichtstelling kan voor een periode van maximaal één jaar worden uitgesproken en het stellen van doelen die de periode van de OTS overstijgen, lijkt op het eerste gezicht wellicht tegenstrijdig. Het bureau jeugdzorg zal iedere keer wanneer een OTS of machtiging tot uithuisplaatsing (MUHP) afloopt moeten beslissen of een verzoek tot verlenging van de OTS en verlenging van de MUHP aangewezen is. De kinderrechter zal op verzoek van de stichting de OTS en MUHP al dan niet verlengen. Het feit dat de OTS en MUHP iedere keer verlengd moeten worden, betekent niet dat het bureau jeugdzorg geen doelen op langere termijn kan stellen. Het belang van het kind vraagt een langere termijn planning ook al is het niet zeker dat de OTS en MUHP verlengd zal worden. Door wijziging in omstandigheden kan het plan altijd aangepast worden. In het zevende lid wordt bovendien bepaald dat ten minste één maal per jaar wordt bezien in hoeverre het plan bijstelling behoeft. Hierdoor wordt altijd een plan op maat voor de cliënt gerealiseerd.

Artikel 19

Dit artikel bepaalt in het eerste lid dat de stichting binnen vijf dagen nadat de minderjarige onder haar toezicht is gesteld een gezinsvoogd aanwijst en hiervan mededeling doet aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder. Deze hebben er immers belang bij dat zij zo snel mogelijk te weten wie er invulling gaat geven aan de ondertoezichtstelling. In het tweede lid is een niet-limitatieve opsomming opgenomen van onderwerpen die daarnaast in de mededeling opgenomen dienen te worden. Het gestelde onder b en c is van belang voor de versterking van de positie van de cliënt; de cliënt dient kennis te hebben van bijvoorbeeld het feit dat het bureau jeugdzorg een schriftelijke aanwijzing kan geven en de wijze waarop hiertegen in verzet kan worden gekomen.

Artikel 20

Na een ondertoezichtstelling van ten minste zes maanden of na een uithuisplaatsing (artikel 1:261 BW) van meer dan anderhalf jaar is het mogelijk dat de raad voor de kindbescherming of het openbaar ministerie een gedwongen ontheffing verzoeken (artikel 1:268, lid 2, onder a, BW). Voorwaarde is dat er gegronde vrees bestaat dat de ondertoezichtstelling door de ongeschiktheid of onmacht van een ouder om zijn plicht tot verzorging en opvoeding te vervullen, onvoldoende is om de dreiging voor het kind af te wenden. Deze bepaling strekt ertoe dat de stichting regelmatig overweegt of een gedwongen ontheffing gewenst lijkt en zal, indien dit gewenst lijkt, hiervan de raad voor de kindbescherming in kennis moeten stellen. Voor een nadere motivering wordt verwezen naar de toelichting bij het vierde lid van artikel 18.

Artikel 21

Ingevolge artikel 9, derde lid, van de wet moet de stichting voor uitoefening van de voogdij over en ondertoezichtstelling van een minderjarige of van de uitvoering van de jeugdreclassering voor elke jeugdige een plan opstellen. Dit artikel stelt eisen aan het plan voor de minderjarige die onder voogdij van de stichting staat. Het plan voor de uitoefening van de voogdij komt in grote lijnen overeen met het plan van de ondertoezichtstelling en jeugdreclassering (artikelen 18 en 25).

Artikel 22

Als de stichting de voogdij over een minderjarige heeft, draagt zij er zorg voor dat de minderjarige overeenkomstig diens vermogen wordt verzorgd en opgevoed (artikel 1:336 juncto 1:303, eerste lid BW). Om aan deze verplichting van de stichting invulling te geven, bepaalt dit artikel dat stichting binnen vijf dagen na de inkennisgeving een voogdijwerker aanstelt en hiervan mededeling doet aan de minderjarige en zijn ouders of verzorgers om aan haar taak invulling te gaan geven.

Artikel 23

De stichting heeft de juridische verantwoordelijkheid voor de minderjarige zowel ten aanzien van zijn verzorging en opvoeding als zijn vermogen. In verband hiermee is een regelmatig contact van de stichting noodzakelijk met de minderjarige en degene die hem verzorgt en opvoedt. Voor een kind is het belangrijk dat het contact met zijn ouders of anderen die hem verzorgd en opgevoed hebben niet verloren gaat. In het tweede lid is daarom bepaald dat de stichting deze contacten bevordert. Voorts is het voor een kind dat buiten het eigen gezin opgroeit en waarvan de omgeving minder stabiel is dan voor kinderen die bij hun ouders wonen van belang dat hij een vast aanspreekpunt buiten de formele relatie die hij met de stichting heeft. Het aanspreekpunt is iemand waarmee de minderjarige een vertrouwensrelatie kan opbouwen en waarop hij een beroep op kan doen telkens wanneer hij dit nodig heeft. Het kan een familielid zijn, maar ook iemand anders die bereid is de vertrouwensrol op zich te nemen. De stichting dient te bevorderen dat de minderjarige een beroep kan doen op een dergelijke persoon.

Artikel 24

De uitvoering van de jeugdreclassering is een taak van het bureau jeugdzorg. Daarmee wordt ook voor jeugdigen waarvoor het bureau een reclasseringstaak uitvoert bereikt, dat de benodigde jeugdzorg snel en efficiënt kunnen worden ingezet. Behalve aansluiting bij de jeugdzorg is ook een aaneengesloten strafrechtsketen van belang. Daarom vereist de wet dat voor de uitvoering van de taken op het terrein van de jeugdreclassering binnen het bureau jeugdzorg een afzonderlijke organisatorische eenheid wordt ingericht (artikel 6a). In dit artikel is bepaald dat de stichting de wijze waarop de herkenbaarheid van de jeugdreclassering als afzonderlijke organisatorische eenheid binnen het bureau jeugdzorg is georganiseerd, schriftelijk vastlegt. Hierbij dient in ieder geval aandacht te worden besteed aan de rechtstreekse telefonische bereikbaarheid van de jeugdreclassering. De telefonische bereikbaarheid van de jeugdreclassering is van groot belang voor het realiseren van een aaneengesloten strafrechtsketen. Ketenpartners in de strafrechtsketen moeten op eenvoudige en efficiënte wijze rechtstreeks en snel contact op kunnen nemen met de jeugdreclassering.

Artikel 25.

Ingevolge artikel 9, derde lid, van de wet moet de stichting voor uitoefening van de voogdij en ondertoezichtstelling of van de uitvoering van de jeugdreclassering voor elke minderjarige een plan opstellen. Dit artikel stelt eisen aan het plan voor de jeugdreclassering. Het plan voor de

jeugdreclassering komt in grote lijnen overeen met het plan van de ondertoezichtstelling en de voorgedij (artikelen 18 en 21).

Artikel 26.

Om een aaneengesloten strafrechtsketen te realiseren, zullen ketenpartners onderling afspraken moeten maken over de wijze van samenwerking. Deze moeten worden vastgelegd in een protocol. Deze bepaling strekt hiertoe. Het tweede lid vermeldt de onderwerpen die in ieder geval in het protocol dienen te worden opgenomen. Dit betreft een niet-limitatieve opsomming. In het protocol dient onder meer een vast aanspreekpunt voor beleidsmatige vragen te worden aangewezen. Dit kan de afstemming van het beleid van de ketenpartners op elkaar bevorderen. Als bijvoorbeeld het Openbaar Ministerie afspraken wil maken over het beleid met betrekking tot het begeleiden van strafrechtelijke jeugdigen bij schorsing van de voorlopige hechtenis kan dat eenvoudig door contact op te nemen met het aanspreekpunt.

Artikel 27

Dit artikel bepaalt in het eerste lid dat de stichting zo spoedig mogelijk nadat zij jeugdreclassering voor een jeugdige tot taak heeft gekregen, een jeugdreclasseringswerker aanwijst en hiervan mededeling doet aan de jeugdige en zijn ouders of verzorgers. De effectiviteit van het jeugdstrafrecht is gebaat bij snel optreden. Het belang van snel optreden wordt ook in het tweede en derde lid tot uitdrukking gebracht: binnen 5 dagen nadat de stichting de jeugdreclassering voor een bepaalde jeugdige tot taak heeft gekregen, zal een gesprek met de jeugdige moeten plaatsvinden.

Artikel 28

Het eerste lid van dit artikel heeft betrekking op de voorlichting van de rechter en het openbaar ministerie in strafzaken. Deze taak is in artikel 494 van het Wetboek van Stafvordering in beginsel aan de raad voor de kindbescherming opgedragen. Het komt voor dat de jeugdreclassering gevraagd wordt advies omtrent strafvervolgning of voorlichting aan de rechter te geven. Dit is met name het geval in situaties dat de jeugdreclassering al bemoeienis heeft met de jeugdige.

Bij de jeugdreclassering zijn verschillende taken ondergebracht: het bieden van hulp en steun, vrijwillig toezicht en begeleiding na doorverwijzing door de raad voor de kindbescherming naar aanleiding van een proces-verbaal, tenuitvoerlegging leerstraf sociale vaardigheidstraining, tenuitvoerlegging van scholings- en trainingsprogramma's onder verantwoordelijkheid van de directeur van een justitiële jeugdinrichting en nazorg bij jeugddetentie. In het tweede lid van dit artikel is bepaald dat de stichting over deze taken geregeld verslag uitbrengt aan betrokkenen. Het derde lid vloeit rechtstreeks voort uit de toezichthoudende taak van de stichting in gevallen waarop het tweede lid ziet. Het vierde lid is noodzakelijk in verband met de taak van de raad voor de kindbescherming om de individuele casusregie invulling te geven.

Artikel 29

Neutraliteit, specificiteit, herkenbaarheid en toegankelijkheid zijn belangrijke eisen voor het goed functioneren van een AMK als onderdeel van het bureau jeugdzorg. Daarom verplicht dit artikel de stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt om schriftelijk vast te leggen op welke wijze de herkenbaarheid en toegankelijkheid van het AMK binnen het bureau jeugdzorg is georganiseerd. Wat betreft de aspecten huisvesting en inrichting kan gedacht worden aan herkenbare naambordjes aan de buitengevel van het gebouw waarin het bureau jeugdzorg is gevestigd en aan bijvoorbeeld een eigen balie en (spreek)kamers binnenin het gebouw. Voor de telefonische bereikbaarheid van de AMK-taak wordt een eigen telefoonnummer noodzakelijk geacht (*eerste lid*).

Op grond van het *tweede lid* is voorts een verplichte aansluiting op het landelijke AMK-nummer voorgeschreven.

Artikel 30

Eveneens uit een oogpunt van neutraliteit, specificiteit en herkenbaarheid van de taak van het fungeren als AMK, dient de onafhankelijkheid van personen die AMK-taken uitvoeren gewaarborgd te zijn. In het belang van een neutrale en onafhankelijke bejegening van de melder respectievelijk de persoon op wie de melding betrekking heeft, is in dit lid bepaald, dat AMK-medewerkers niet worden belast met de uitvoering van andere taken van het bureau jeugdzorg met betrekking tot een geval van kindermishandeling, waarbij zij als AMK-medewerker rechtstreeks betrokken waren. Dit betekent dat AMK-medewerkers die uit hoofde van hun taak naar aanleiding van een melding van (een vermoeden van) kindermishandeling binnen een gezin onderzoek hebben gedaan naar de desbetreffende gezinssituatie, in het vervolgcircuit wat betreft de hulpverlening aan dit gezin of de uitvoering van een maatregel van kinderbescherming ten aanzien van dat gezin, geen hulpverlenings- onderscheidenlijk (gezins)voogdijtaken verrichten.

Artikel 31

Dit artikel stelt dat een AMK voor de uitvoering van zijn taken in ieder geval beroep moet kunnen doen op een arts. Gezien de problematiek waarmee een AMK te maken heeft, wordt de beschikbaarheid van een arts, hetzij op grond van een overeenkomst of aanstelling in dienst van het AMK, hetzij op andere basis bij die organisatie werkzaam, bijvoorbeeld als freelancer, noodzakelijk geacht. De betreffende arts dient deskundig te zijn op het gebied van kindermishandeling. Dit betekent dat de arts moet voldoen aan de eisen zoals deze zijn ontwikkeld door de sector voor het specialisme 'vertrouwensarts'.

Artikel 32

In verband met het in voorkomende gevallen ingrijpende karakter van de bevoegdheden bij de uitvoering van de AMK-taak voor degenen die betrokken zijn of worden bij (vermoedens van) kindermishandeling, wordt kenbaarheid, inzichtelijkheid en uniformiteit van de werkwijze bij de uitvoering van de AMK-taken van evident belang geacht. Voor betrokkenen dient dan ook volstrekt duidelijk te zijn wat zij kunnen verwachten van de desbetreffende rol van het bureau, welke werkwijze

daarbij wordt gehanteerd, op welke wijze de verwerking en verstrekking van persoonsgegevens plaatsvindt en hoe wordt omgegaan met klachten.

Dit artikel bevat daartoe een algemene en actieve informatieverplichting voor de stichting ten behoeve van iedere, bij een advies of melding betrokken persoon, waaronder de adviesvrager, de melder, degene op wie de melding betrekking (de gemelde) en degene die in verband met een melding om informatie wordt gevraagd zoals een (huis- of school)arts of een leerkracht. Bij de toepassing van deze verplichting kan gedacht kan worden aan de zichtbare beschikbaarheid van folders en het mondeling informeren van de betrokkene bij het eerste (telefonisch) contact.

Wat betreft de informatieverstrekking aan de gemelde wordt nog gewezen op de artikelen 48 en 49 van de wet en artikel 29 van het onderhavige besluit. Artikel 48 van de wet bevat een regeling omtrent de verstrekking van persoonsgegevens zonder toestemming van de betrokkene. De artikelen 49 van de wet en 29 van dit besluit stellen beperkingen aan de verplichting van de verwerker van persoonsgegevens (in casu de stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt), om de betrokkene inlichtingen te verstrekken over de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens. Genoemde artikelen beperken derhalve de onderhavige informatieverplichting ten aanzien van gemelden.

Artikel 33

Eerste en tweede lid. In verband met het belang van de melder en het belang van de jeugdige waarop de melding betrekking heeft zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over de verdere behandeling van de melding, is in het eerste lid de termijn voor het in ontvangst nemen van een melding in het kader van de uitvoering van de AMK-taak op vijf dagen gesteld. De termijn waarbinnen het onderzoek dat wordt ingesteld naar aanleiding van een melding dient te zijn afgerond, is op grond van het tweede lid bepaald op dertien weken. Voor de vaststelling van de termijnen is aangesloten bij de praktijk.

Derde lid. In dit lid worden eisen gesteld aan de besluitvorming omtrent een melding. Vanwege de complexe problematiek van kindermishandeling die veelal een geïntegreerde aanpak en multidimensionale beoordeling behoeft, wordt een zorgvuldige besluitvorming die tot stand komt door middel van intercollegiale toetsing van belang geacht. Met het oog daarop is bepaald, dat een beslissing met betrekking tot een melding en het naar aanleiding daarvan ingestelde onderzoek door tenminste twee AMK-medewerkers wordt genomen.

Artikel 34

Uitgangspunt in het werk van een AMK is, zoals in de meergenoemde memorie van toelichting bij de desbetreffende wetswijziging op verschillende plaatsen is benadrukt, een zo groot mogelijke openheid naar het gezin en overige bij de melding betrokken personen. Openheid naar het gezin is bijvoorbeeld cruciaal voor het door de minderjarige en het gezin waartoe deze behoort aanvaarden van vrijwillige hulpverlening, in gevallen dat de kindermishandeling verband houdt met de gezinssituatie. Niettemin dient het AMK bij de uitvoering van zijn taken rekening te houden met de wens van melders om anoniem te blijven ten opzichte van degene op wie de melding betrekking heeft. Dit kunnen de minderjarige en het gezin zijn in het geval dat de kindermishandeling binnen de gezinssituatie

plaatsvindt, maar dit kan ook een derde zijn die als (vermoedelijke) pleger van de kindermishandeling wordt gemeld. Het niet anoniem kunnen blijven van de melder ten opzichte van genoemde personen kan immers de meldingsbereidheid of de bereidheid om informatie aan het AMK te verstrekken in de weg staan. Daarnaast kan mogelijke blokkering van het onderzoek naar de melding of represaille richting melder het verstrekken van informatie ongewenst doen zijn.

Anonimiteit in deze zin raakt direct aan een behoorlijke en zorgvuldige omgang van persoonsgegevens zoals deze in het algemeen zijn genormeerd op grond van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). Op de achtergrond, inhoud en reikwijdte van genoemde normering en aanverwante regelgeving in samenhang met de verwerking van persoonsgegevens door het AMK en de in verband daarmee in de Wet op de jeugdhulpverlening opgenomen bijzondere bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens, is uitvoerig ingegaan in hoofdstuk van 4 van de meergenoemde memorie van toelichting.

Anonimiteit van de melder ten opzichte van degene op wie de melding betrekking heeft is mogelijk op grond van artikel 43, onderdeel e, van de Wbp. Op grond van dit artikel kan de verwerker van persoonsgegevens, in casu het AMK, zijn verplichting om de betrokkene inlichtingen te verstrekken over de verwerking van hem betreffende persoonsgegevens buiten toepassing laten, voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de bescherming van de betrokkene of van de rechten en vrijheden van anderen. Teneinde een zorgvuldige en inzichtelijke afhandeling van meldingen op dit punt te waarborgen alsmede een uniforme toepassing van het beroep op artikel 43, onderdeel e, Wbp te bewerkstelligen, wordt in het onderhavige artikel bepaald, in welke gevallen anonimiteit van de melder van (een vermoeden van) kindermishandeling of van de persoon van wie informatie in het kader van het onderzoek naar aanleiding van een melding is verkregen, is toegestaan.

Deze regels zijn, zoals in de memorie van toelichting reeds is aangegeven, ontleend aan de gedragsregels in het eerdergenoemde AMK-protocol van handelen bij vermoedens van kindermishandeling.

Tweede lid. In het tweede lid wordt tot uitdrukking gebracht dat een advies- en meldpunt kindermishandeling in principe inlichtingen verstrekt over de herkomst van de melding.

Derde lid. In het derde lid wordt een aantal belangrijke uitzonderingen gemaakt op het in het tweede lid neergelegde uitgangspunt.

In onderdeel a van het derde lid is bepaald dat inlichtingen over de herkomst van bepaalde personen alleen onder bepaalde voorwaarden mogen worden gegeven. Het gaat dan om personen die in een beroepsmatige hulpverlenende of pedagogische relatie staan tot de minderjarige of zijn gezin. De identiteit van die personen mag alleen bekendgemaakt worden als dit een bedreiging vormt of kan vormen voor die personen, de minderjarige of andere minderjarige leden van het gezin waartoe de minderjarige behoort, dan wel leidt of kan leiden tot een verstoring van de vertrouwensrelatie met het gezin waartoe de minderjarige behoort. Het bekend maken van de identiteit blijft niet alleen

achterwege voor de (mogelijke) pleger, maar voor een ieder. Dit om te voorkomen dat via derden alsnog de identiteit van de melder bekend zou worden.

Wat betreft de grond “verstoring van de vertrouwensrelatie met het gezin waartoe de minderjarige behoort” zij opgemerkt, dat daarbij niet het belang van de bescherming van degene die in een beroepsmatige hulpverlenende of pedagogische relatie staat tot de minderjarige of zijn gezin voorop staat maar dat van de betrokken minderjarige en in samenhang daarmee, van degene op wie de melding betrekking heeft zoals de ouder of wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige. Het behoud van contact van beroepsbeoefenaren als bijvoorbeeld een huis- of schoolarts met deze personen is voor de minderjarige van evident belang. Het voorkomen van een verstoring van de vertrouwensrelatie van de ouder met de beroepsbeoefenaar, is gelegen in de afhankelijkheidsrelatie van de minderjarige ten opzichte van de ouder, die als zodanig het contact tussen minderjarige en beroepsbeoefenaar kan belemmeren dan wel onmogelijk kan maken.

In onderdeel b is geregeld dat andere personen zoals familie, buren en kennissen die een melding doen, niet door het advies- en meldpunt kindermishandeling bekendgemaakt mogen worden.

Anonimiteit ten opzichte van het AMK wordt in geen van de bovengenoemde gevallen toegestaan. Daar bij anonieme meldingen de mogelijkheid ontbreekt om nadere informatie van de melder te verkrijgen, hetgeen een zorgvuldig onderzoek en beoordeling van de melding bemoeilijkt, worden anonieme meldingen in principe niet door het AMK onderzocht. Alleen op basis van een ingeschatte bedreiging van de minderjarige kan het AMK besluiten alsnog over te gaan tot het onderzoeken en beoordelen van de melding.

Artikel 35

De raad voor de kindbescherming is in beginsel niet meer rechtstreeks toegankelijk voor meldingen van bedreigende situaties voor jeugdigen. De raad wordt de tweedelijns voorziening en neemt alleen in uitzonderingssituaties zaken in onderzoek, die zijn aangemeld door anderen dan het bureau jeugdzorg. De stichting zal de raad in kennis stellen zodra zij tot het oordeel komt dat een maatregel met betrekking tot het gezag overwogen dient te worden (artikel 5d, van de wet). Dit artikel stelt nadere regels omtrent deze in kennisstelling. De eerstelijns voorziening die het bureau jeugdzorg heeft, impliceert dat ook een acute en ernstig bedreigende situaties voor jeugdigen bij het bureau jeugdzorg moeten worden gemeld. Deze situatie is neergelegd in dit artikel. Dit betreffen situaties waarin aan een jeugdige onmiddellijk hulp of zorg moet worden geboden, doch de ouders (of andere wettelijk vertegenwoordigers) deze hulp of zorg niet willen of kunnen geven. In die gevallen doet de stichting onverwijld, dus zonder nader onderzoek, een kennisgeving aan de raad.

Artikel 36

Het eerste lid geeft de hoofdregel van de nieuwe werkwijze. De raad voor de kindbescherming neemt als tweedelijns voorziening alleen een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden in onderzoek, nadat hij hiervan in kennis is

gesteld door de stichting. Het tweede lid geeft de uitzonderingssituatie hierop weer. Hoewel de raad in principe alleen toegankelijk is via stichting, spreekt het voor zich dat de raad een geval, dat tevens een acute en ernstige bedreigende situatie voor een kind is, zonder tussenkomst van de stichting, ook in onderzoek neemt.

De raad voor de kindbescherming heeft, naast het doen van onderzoek naar gevallen waarin een maatregel met betrekking tot het gezag overwogen dient te worden, nog een aantal andere wettelijke taken. Zo heeft de raad in scheidings- en omgangszaken een adviserende taak aan de rechter. Ook wordt de raad betrokken bij zaken van jongeren die worden verdacht van het plegen van een strafbaar feit. Bij de behandeling van deze zaken kan blijken dat er tevens sprake is van een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden. De raad kan op basis van het derde lid eveneens zonder tussenkomst van de stichting besluiten tot het in onderzoek nemen van een dergelijke zaak.

Artikel 37

Dit artikel is ontleend aan artikel 2:3, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb). In de nieuwe situatie met betrekking tot het melden van een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden, kan het voorkomen dat een melding rechtstreeks bij de raad wordt gedaan, terwijl de melding eigenlijk bij de stichting gedaan had moeten worden. Aangezien de stichting niet aangemerkt kan worden als een bestuursorgaan in de zin van de Awb verplicht artikel 2:3 Awb de raad niet tot het doorzenden van meldingen die niet voor hem bestemd zijn naar de stichting. Omdat de nieuwe werkwijze met betrekking tot het melden dit wel vereist, bepaalt het *eerste lid*, dat de raad meldingen die niet voor hem bestemd zijn, doorstuurt naar de stichting, onder gelijktijdige mededeling aan de melder.

Het *tweede lid*, verplicht de raad om in situaties dat de raad een geval waarbij een maatregel met betrekking tot het gezag over de minderjarige overwogen dient te worden in zonder tussenkomst van de stichting in onderzoek neemt, hiervan onverwijld mededeling te doen aan de stichting. Deze regel is gesteld om te voorkomen dat een melding zowel bij het bureau jeugdzorg als de raad in onderzoek wordt genomen.

Artikel 38

In artikel 5d, tweede lid, van de wet, is bepaald dat zodra de stichting tot het oordeel komt dat een maatregel met betrekking tot het gezag overwogen dient te worden, zij de raad voor de kindbescherming hiervan in kennis stelt. Deze beslissing van de stichting is ingrijpend voor de cliënt en daarom is het belangrijk dat de cliënt hierover goed geïnformeerd wordt. Hiertoe strekt deze bepaling. Alleen wanneer het informeren een kennelijke bedreiging vormt voor de minderjarige kan het informeren van de cliënt achterwege blijven. In de kennisgeving aan de raad voor de kindbescherming dient dit gemotiveerd te worden.

Artikel 39

In dit artikel wordt bepaald dat de stichting en de raad voor de kindbescherming de wijze van samenwerking vastleggen in een protocol. Een aantal onderwerpen dient specifiek in het protocol te worden vastgelegd. Het betreft hier een niet-limitatieve opsomming. Zoals aangegeven in de toelichting op artikel 35 wordt het bureau jeugdzorg de eerstelijns voorziening voor kennisgevingen van opgroei- en opvoedingsproblemen en meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling. Om een goede samenwerking te realiseren, wordt het belangrijk geacht dat de wijze van samenwerking wordt geprotocolleerd. De raad voor de kindbescherming is een landelijke organisatie met 22 vestigingen. Het ligt derhalve voor de hand dat er één landelijk protocol ontwikkeld wordt, dat op provinciaal niveau nadere invulling krijgt.

Artikel 40

Deze bepaling voorziet in de mogelijkheid de verschillende artikelen of onderdelen daarvan op verschillende tijdstippen in werking te doen treden. De bureaus jeugdzorg hebben tijd nodig om aan alle eisen van de regeling te kunnen voldoen. Zo zal de eis van multidisciplinaire beoordeling (artikel 10) nog niet aanstonds kunnen gelden. De mogelijkheid van geleidelijke inwerkingtreding scheidt de ruimte tot maatwerk.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

De Minister van Justitie,